

**MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
DANYLO HALYTSKY LVIV NATIONAL
MEDICAL UNIVERSITY
Department of Ukrainian Studies**

**UKRAINIAN LANGUAGE
EXERCISES FOR PRACTICAL CLASSES**
from the Ukrainian language
for foreign 1-st year students
English-language department
of the specialty
221 «**Dentistry**»

Lviv 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра українознавства

УКРАЇНСЬКА МОВА

ВПРАВИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з української мови

для іноземних студентів

1 курсу англomовного відділення

Спеціальності 221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено на
засіданні методичної комісії
кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня
2021 року)

Затверджено профільною
методичною комісією
гуманітарних дисциплін
(протокол № 4 від 31 серпня
2021 року)

Львів 2021

УДК 811.161.2 (072)

Д 75

Дробот О.В. та ін.

Українська мова: вправи для практичних занять з української мови для іноземних студентів 1 курсу англomовного відділення спеціальності 221 «Стоматологія»: навчальний посібник /Укладачка: ст. викл. Дробот О.В. та ін. Львів: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, 2021. 92 с.

У навчальному посібнику подано матеріали для практичних занять з української мови як іноземної, адресовані чужоземним студентам 1 курсу англomовного відділення медичного профілю. Вправи і завдання містять англomовні переклади понять і допомагають виробити навички вправного користування граматиною у комунікації.

До кожної теми вміщено список рекомендованої літератури.

Адресовано іноземним студентам англomовного відділення закладів вищої медичної освіти, які навчаються за спеціальністю 221 «Стоматологія».

The tutorial contains educational materials for practical classes in Ukrainian as a foreign language, addressed to foreign students of the 1st year of the English-language medical department. Exercises and tasks contain English translations of concepts and help to develop skills of skillful use of grammar in communication.

Each topic contains a list of recommended reading.

Addressed to foreign students of the English-language department of higher medical education, majoring in 222 "Medicine".

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Смольська Лариса Юрїївна, кандидат філологічних наук

Обговорено та ухвалено на засіданні методичної комісії кафедри
українознавства (протокол №1 від 31 серпня 2021 року)

Затверджено профільною методичною комісією гуманітарних
дисциплін (протокол №4 від 31 серпня 2021 року)

© Львівський національний медичний
університет імені Данила Галицького, 2021

© Олена Дробот, 2021

©Кафедра українознавства

LESSON 1

Alphabet of the Ukrainian language. Printed and written letters. Vowels and consonants. Noun. Acquaintance. Words of etiquette

ТЕМА 1. Алфавіт української мови. Друковані і писані букви. Голосні і приголосні звуки. Іменник. Знайомство. Слова етикету

Методичне забезпечення заняття

/Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло. Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

The Ukrainian alphabet has 33 letters. As a rule, a letter denotes a sound, so, there will be as many sounds in a word as there are letters. There is one letter - **Ь** - that has no sound value of its own, but which has a direct effect on the pronunciation of the consonant that stands before it. The letter **-Ь-** is called the “soft sign”, because the consonant stands before it is a soft also. *F. e.: день, тінь, нуль, хлопець, донька, осінь.*

Приголi / vowels. There are 10 vowels letters in the Ukrainian alphabet: **а, о, у, е, и, і, я, ю, є, ї**. When we read the letters **я, ю, є, ї** they denote two sounds: [ya], [yoo], [ye], [yee]. *F. e. Яблуко(apple), їжа (food), напої (drinks), юнак (young man).*

Апостроф / An apostrophe denotes that the consonant is to be pronounced hard. *F.e.: здоров'я, ім'я, сім'я, п'ять. осні / Consonants.* They can be pronounced either **hard** and **soft**. Consonants before vowels **а, о, у, е, и**, as usually, are hard. *F. e.: мама, тато, син, місто.* Consonants before vowels **я, ю, є, і, ї** and **-ь** -, as usually, are soft. *F.e.: ніч, мій, люди, тяжко, таксі, біль.*

Голосні / vowels. There are 10 vowels letters in the Ukrainian alphabet: **а, о, у, е, и, і, я, ю, є, ї**. When we read the letters **я, ю, є, ї** they denote two sounds: [ya], [yoo], [ye], [yee]. *F. e. Яблуко(apple), їжа (food), напої (drinks), юнак (young man).*

Апостроф / An apostrophe denotes that the consonant is to be pronounced hard. *F.e.: здоров'я, ім'я, сім'я, п'ять.*

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Write down the Ukrainian alphabet. Pay attention to the writing of printed and written letters/Запишіть український алфавіт. Зверніть увагу на написання друкованих і писаних літер.

Exercise 2. Read and record loud sounds. Pay attention to their pronunciation in words/Прочитайте і запишіть голосні звуки/ Зверніть увагу на вимову їх у словах.

а [a] мак
о [o] фото

Друкована літера	Ручкописна літера	Назва літери
А а	<i>Аа</i>	[а]
Б б	<i>Бб</i>	[б]
В в	<i>Вв</i>	[в]
Г г	<i>Гг</i>	[г]
Ґ ґ	<i>Ґґ</i>	[ґ]
Д д	<i>Дд</i>	[д]
Е е	<i>Ее</i>	[е]
Є є	<i>Єє</i>	[є]
Ж ж	<i>Жж</i>	[ж]
З з	<i>Зз</i>	[з]
И и	<i>Ии</i>	[и]
І і	<i>Іі</i>	[і]
Ї ї	<i>Її</i>	[ї]
Й й	<i>Йй</i>	[й]
К к	<i>Кк</i>	[к]
Л л	<i>Лл</i>	[л]
М м	<i>Мм</i>	[м]
Н н	<i>Нн</i>	[н]
О о	<i>Оо</i>	[о]
П п	<i>Пп</i>	[п]
Р р	<i>Рр</i>	[р]
С с	<i>Сс</i>	[с]
Т т	<i>Тт</i>	[т]
У у	<i>Уу</i>	[у]
Ф ф	<i>Фф</i>	[ф]
Х х	<i>Хх</i>	[х]
Ц ц	<i>Цц</i>	[ц]
Ч ч	<i>Чч</i>	[ч]
Ш ш	<i>Шш</i>	[ш]
Щ щ	<i>Щщ</i>	[щ]
Ь ь	<i>Ьь</i>	[м'який знак]
Ю ю	<i>Юю</i>	[ю]
Я я	<i>Яя</i>	[я]

Український алфавіт.

[н] онук
[п] папка
[р] брат
[с] сад
[т] тато
[ф] фото
[х] хата
[ц] це
[ч] чашка
[ш] шапка
[шч] щ площа

у [у] учень, буква
е [е] де
и [и] син
і [і] дід
я [йа] яблуко
ю [йу] юнак
є [йе] моє
ї [йі] мої

Exercise 3. Read and write consonant sounds. Pay attention to their pronunciation in words/Прочитайте і запишіть приголосні звуки. Зверніть увагу на вимову їх у словах.

[б] баба
[в] ваза
[г] подруга
[ґ] гудзик
[д] дуб [д^б]
дядько
[ж] ложка
[з] завод [з^б]
друзі
[дж] піджак
[дз] дзвоник [дз^б]
дзюрчати
[к] кава
[л] лампа [л^б]
пальто
[м] мама, м'ясо

[н^б] учень
[р^б] ріка, вечеря
[с^б] вчусь
[т^б] стіл
[ц^б] палець

Exercise 4. Read the text/Прочитайте текст.

Мене звати Клаудія. Я студентка. А це Анджей. Анджей теж студент. Він іноземець. А це викладач. Його звати пан Ігор. Він українець.

Exercise 5. Read, write and translate into English /Читайте, пишіть,

перекладіть англійською.

Ми, ви, ти, він, сон, син, сир, там, тут, так, це, ці, цей, ні, ніж, три, суп, кіт, ніс, око.

Вона, воно, вони, мама, мати, тато, діти, фото, мова, муха, вухо, кафе, брат, друг, хліб, група, вікно, місто, лікар, дочка, буфет, таксі.

Молоко, телефон, дерево, дитина, фабрика, подруга, будинок, автобус.

Юнак, знає, яблуко, їхати, їжа, напій, чай, кава, твій, мій, йти.

Україна, Індія, Єгипет, Ліван, Нігерія, Львів, Київ.

LESSON 2

The Noun. Gender of Nouns. Intonation in a simple sentence. Acquaintance. People and things around us.

ТЕМА 2. Іменник. Рід іменників. Інтонація в простому реченні. Знайомство. Люди і речі навколо нас.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Explanation of the topic/ Пояснення теми.

In Ukrainian the noun has gender, case and number distinctions. There are three genders in Ukrainian. The gender of a noun can be determined by its ending.

Він (he) Masculine (m.)	Вона (she) Feminine (f.)	Воно (it) Neuter (n.)
Богдан	Ганна	яблуко
парк	сінь	дерево
стіл	мама	слово
хлопець	мова	море
автобус	сестра	небо
лікар	голова	явище
пан	вулиця	волосся
	дівчинка	

декан	поліклініка	обличчя
- , о, й	-а, -я, о	-о, -е, -я
+ тато, батько, Микола, Петро, Андрій	+ мати, пані	

Note. A noun ending in **-Я** is neuter if it is preceded by a double consonant: життя (life), завдання (task, exercise), навчання (learning)

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Complete the table with the words below/Доповніть таблицю словами.

Він (m.)	Вона (f.)	Воно (n.)
дядько	Оксана	вікно
звук	вправа	кафе

Слова: урок, риба, номер, кімната, дитина, квітка, сир, сіль, яблуко, вухо, письмо, університет, подруга, фото, автобус, поїзд, трамвай, Україна, Максим, день, жінка, чоловік, волосся, аптека, ранок, вечір, хліб, масло, молоко, батон, вода, чай, кава, озеро, ріка, рука, музей, екскурсія, документ, квиток, лекція, аудиторія, квартира, гуртожиток.

Exercise 2. Determine the gender of the nouns by their endings/Визначте рід іменників.

Модель:

він - олівець, підручник, урок ...

вона - книга, жінка ...

воно - село, масло ...

Олівець, магазин, дім, Америка, місяць, тиждень, площа, кава, вода, молоко, село, зошит, словник, костюм, плащ, субота, ніж, виделка, тарілка, американець, професор, лікар, сім'я, рік, дерево, столиця, Київ, шарф, сумка, сестра, річка, вулиця, авто, музей.

Exercise 3. Read the following sentences with the correct intonation/Прочитайте наступні речення з правильною інтонацією.

Це ↘ Максим. Це ↘ Олена. Це ↘ вікно. Це ↘ діти.

Він ↘ студент. Вона ↘ студентка. Воно ↘ тут. Вони ↘ тут.

Це ↘ місто. Це ↘ завод.

Це ↘ будинок. Це ↘ сад.

Це ↘ лампа. Це ↘ сумка.

Це Семен. Він вдома.

Це Оксана. Вона вдома.

Це мама і син. Вони вдома.

Read. Write/Читайте. Пишіть.

Це місто. Це сад.

Це сумка. Це Оксана.

Семен вдома.

Exercise 4. Group the words/ Згрупуйте слова.

Модель: Хто це? Це ...

Що це? Це ...

Аудиторія, бібліотека, викладач, вікно, вправа, група, двері, дівчина, дошка, жінка, чоловік, журнал, завдання, заняття, запитання, зошит, кафедра, Кевін, книга, крейда, Леся, навчання, олівець, оцінка, перерва, підручник, ручка, словник, сторінка, студент, сумка, текст, тема, університет, хлопець.

Exercise 5. Divide the words by gender/Розподіліть слова за родами.

Модель:

Чол. р. (він) .....

Жін. р. (вона) ...

Сер. р. (воно) ...

Студент, студентка, викладач, декан, деканат, університет, група, староста, розклад, заняття, пара, перерва, коридор, аудиторія, вікно, світло, годинник, смітник, дошка, крейда, ганчірка, стіл, стілець, зошит, ручка, олівець, книжка, вправа, слово, завдання, запитання.

LESSON 3

Personal pronouns. Sentences with question words «Хто?», «Що?», «Де?».
Orthoepy and spelling of the Ukrainian language. Hissing consonants. Noun number. Parts of the body.

ТЕМА 3. Особові займенники. Речення з питальними словами Хто? Що? Де? Орфоенія та орфографія української мови. Шиплячі приголосні. Число іменника. Частини тіла.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Explanation of the topic/ Пояснення теми.

Число іменника

General Information about the Plural Form

In Ukrainian the majority of nouns have both the singular and plural forms: *брат — брати; сестра — сестри; вікно — вікна*, though some nouns are used only in the singular: *мир* (peace), *Київ* (Kiev), *молоко* (milk), etc. Others, such as *гроші* (money), *двері* (door) are used only in the plural. Some nouns have no plural form (кафе, кава, масло, молоко, пиво, фото, сало...).

Nouns get their plural form through the endings **-и, -і, -ї, -а, -я**.

Masculine gender

1. Nouns of the *masculine gender* that end in a hard consonant form their plural by the ending **-и**.

брат — брати
син — сини
тато — тати
зошит — зошити

текст — тексти
стіл — столи

АЛЕ: друг — друзі, батько (father) — батьки (parents)

2. Nouns of the *masculine gender* that end in a soft consonant (spelled with the soft sign **-ь** at the end) as well as nouns ending in ж, ч, ш, щ form their plural by the ending **-і**.

хлопець — хлопці
олівець — олівці
стілець — стільці
учень — учні
день — дні
ніж — ножі
плащ — плащі
викладач — викладачі
лікар — лікарі

Observe that in the plural form masculine nouns in **-ень, -ець** omit the vowel **-е**.

3. The plural form of *masculine gender* ending in **-й** with the preceding hard consonant or vowel are formed with the ending **-ї**.

музей — музеї
водій — водії

Feminine gender

1. Nouns of the *feminine gender* that end in a vowel form their plural by the ending **-и**.

мама — мам**и**
сестра — сестр**и**
подруга — подруг**и**
Але: мати — матер**и**
дівчина — дівчат**а**

2. Nouns of the *feminine gender* that end in **-я** with the preceding soft consonant or in **-а** with the preceding **ж, ч, ш, щ** also form the plural by the ending **-і**.

вулиця — вулиц**і**
книгарня — книгарн**і**
учениця — учениц**і**
площа — площ**і**
АЛЕ: сім'я — сім'ї

The plural of *feminine nouns* that end in **-ія** takes ending **-ії**.

аудиторія — аудитор**ії**
екскурсія — екскурс**ії**

Neuter gender

1. Nouns of the *neuter gender* that end in **-о** form their plural by the ending **-а**.

місто — міст**а**
село — сел**а**
вікно — вікн**а**
Але: око — оч**і**

2. Nouns of the *neuter gender* that end in **-е** form their plural by the ending **-я**.

поле — пол**я**
море — мор**я**

3. Nouns of the **neuter gender** that preceding double the same consonant takes ending -я.

питання — питання
завдання — завдання
життя — життя
волосся — волосся
весілля — весілля
взуття — взуття

Some of foreign origins also belongs to the **neuter gender**.

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Memorize the personal pronouns/Запам'ятайте особові займенники .

однина

Я
ТИ
ВІН, ВОНА, ВОНО

множина

МИ
ВИ
ВОНИ

Exercise 2. Write correct personal pronoun /Напишіть правильний особовий займенник .

1. Це Марія. ... студентка. 2. Це Андрій. ... студент. 3. Це Орест. ... лікар. 4. Це друг і подруга. ... друзі. 5. Це баба. ... пенсіонер.

Exercise 3. Answer the questions/Відповідайте на питання.

1. Хто є Марія? 2. Хто є Андрій? 3. Хто є Орест? 4. Хто є друг і подруга? 5. Хто є баба?

Exercise 4. Read and translate words/Читайте і перекладайте слова.

Університет, інститут, завдання, книжка, ручка, олівець, зошит, папка, аудиторія, клас, дошка, викладач, лекція, діалог, текст, оповідання, тема, правило, іменник, вправа, закінчення, перерва, ключ, година, стіл, парта, студент, студентка, стілець, диплом, курс, факультет, освіта, навчання, фото, лампа, місто, село, дівчина, хлопець, мама, тато, баба, дід, дядько, тітка, діти, друзі, друг, брат, сестра, подруга, дитина, вікно, двері, сумка, сторінка, лікар, лікарня, медсестра, палата, аптека, ліки, мікстура, будинок, зупинка, автобус, таксі, гуртожиток, кімната, вікно, двері, стадіон, сніданок, обід, вечеря, ранок, день, вечір, молоко, сир, огірок, сметана, хліб, ковбаса, помідор, капуста, картопля, цибуля, куртка, штани, светр, шарф, рукавиці, джинси, шапка.

Exercise 5. Ask the questions Who? What? Where? to the given words/Поставте питання хто?, що?, де? до поданих слів.

Тема, пенал, ручка, дитина, дівчина, держава, країна, сусідка, син, батько, шарф, вправа, студент, викладач, подруга, молоко, університет, телефон, друг.

Exercise 6. Напишіть відповіді до питань хто?, що?, використовуючи довідку/ Write answers to the questions Who? What?, Where? using the help

Хто?–

Що?–

Де?–

Довідка: декан, деканат, лекція, аудиторія, магазин, касир, перукарня,

перукар, лікар, лікарня, сім'я, автобус, укол, ліки, овочі, фрукти, заняття, телефон, ручка, олівець, сумка, подруга, дівчина, слово, словник, масло, яблуко.

Exercise 7. Read the questions and answers/ Читайте питання і відповіді.

1. Це подруга?—Так, це подруга. 2. Це брат?—Так, це брат. 3. Це аудиторія номер два?—Так, це аудиторія номер два. 4. Це вправа?—Так, це вправа. 5. Це магазин?—Так, це магазин.

Exercise 8. Finish sentences according to the example/ Закінчіть речення відповідно до зразка.

Зразок: Це мама?—Так, це мама.

1. Це зошит?—... 2. Це викладач?—... 3. Це лікар?—... 4. Це медсестра?—... 5. Це декан?—...6. Це бібліотека?—... 7. Це їдальня?—... 8. Це стадіон?—... 9. Це стіл?—...10. Це книжка?—...

Exercise 9. Утворіть множину від поданих слів/ Form a plural from the given words.

Лекція, університет, олівець, друг, книжка, завдання, оповідання, огірок, телевізор, кімната, студент, викладач, місяць, урок, країна, місто, вода, джинси, село, вправа, подруга, дівчина, око, хлопець, стіл, стілець, шафа, шарф, штани.

Частини тіла

Органи:

серце – heart

печінка –liver

нирки – kidney

стравохід – gullet; alimentary canal (tract)

шлунок –stomach

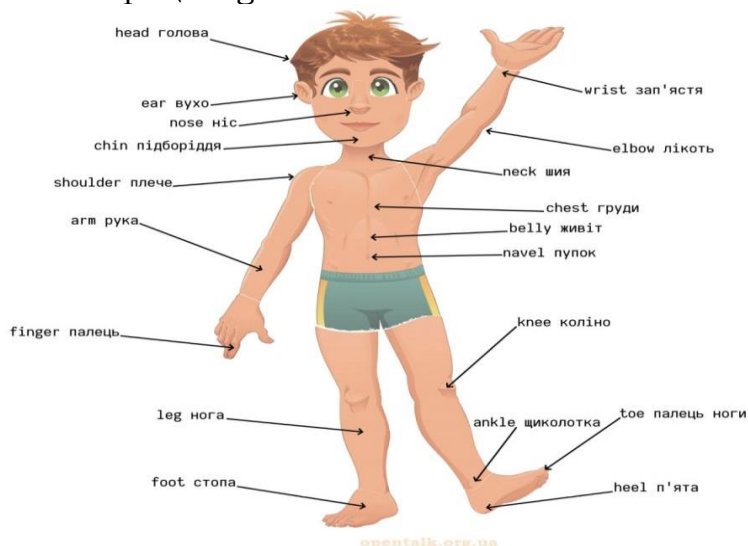
кишечник – bowels; intestine

нирка – kidney

сечовий міхур – urinary bladder

мозок – brain

залози внутрішньої секреції – glands of internal secretion

LESSON 4.

Double pronunciation of sounds. Conjunctions in a word combinations and a simple sentence. Personal pronouns. Vocative. My family. Kind of activity.

ТЕМА 4. Подвійна вимова звуків. Сполучники у словосполученні і простому реченні. Особові займенники.

Кличний відмінок. Моя сім'я. Рід діяльності.

**Методичне забезпечення заняття/
Methodological support of classes:**

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. / За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення. К., 2019. 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
3. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. 162 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

Подвійна вимова звуків

Паралельна вимова звуків поширена у префіксах роз-, без-, і прийменнику без перед глухим приголосним. Наприклад: розказати :[розказати] і [росказати].

Звуки [в], [й] вимовляються як приголосні тільки перед голосними. На початку слова перед приголосним, у середині та в кінці слова після голосного [в], [й] переходять у нескладові голосні [y], [i]. Звук [в] в українській літературній мові ніколи не оглушується і не переходить у [ф].

Parallel pronunciation of sounds is common in the prefixes роз-, без-, and the preposition без before the deaf consonant.

The sounds [в], [й] are pronounced as consonants only before vowels. At the beginning of the word before the consonant, in the middle and at the end of the word after the vowel [в], [й] pass into infinitive vowels [y], [i]. The sound [в] in the Ukrainian literary language is never deafened and does not turn into [ф].

Сполучники у словосполученні і простому реченні

Сполучники поділяються на сполучники сурядності і підрядності.

Conjunctions are divided into conjunctive conjunctions and subordinate conjunctions.

Єднальні сполучники і (й), та об'єднують прості речення у складносурядні. Протиставні – а, але, проте, зате – протиставляють зміст частин складносурядного речення. Розділові – або, чи, то-то – передають чергування, несумісність явищ тощо.

Connecting conjunctions and (and), and combine simple sentences into complex ones. Opposite conjunctions - and, but, nevertheless, but - contrast the content of parts of a compound sentence. Dividing conjunctions- or, or, something - convey the alternation, incompatibility of phenomena and so on.

Сполучники підрядності

Група сполучників
підрядності

Приклади

Причинові

Бо, тому що, через те що, оскільки, затим що
Ледве, тільки, щойно, як, як тільки, після того як,
коли

Часові

Якщо, якби, як, аби, коли б, як тільки

Умовні

Мети

Щоб, для того щоб, аби, з тим щоб

Допустові

Хоч, дарма що, незважаючи на те що, хай, нехай
Як, мов, наче, неначе, ніби, нібито, начебто,
мовбито, що

Порівняльні

Аж, що аж, що й

Міри і ступеня

Наслідковий

Так що

З'ясувальні

Що, щоб, як, ніби

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Write out proverbs with conjunctive conjunctions and subordinate conjunctions /Випишіть прислів'я, у яких є сполучники сурядності і підрядності.

1. Одна рада добре, а дві ще краще. 2. Добре там живеться, де добре сіється і жнеться. 3. Ти йому слово, а він тобі десять. 4. Хвалилася синиця, що море запалить. 5. М'яко стеле, та твердо спати. 6. Так говорить, наче з писаного читає. 7. Його всякий знає як облупленого. 8. Доки здоров'я служить, то чоловік не тужить.

Exercise 2. Remember the personal pronouns /Запам'ятайте особові займенники.

Хто?

singular

plural

1person: я – I

ми – we

2person: ти – you

ви – you*

3person: він – he

вони – they

вона – she

воно – it

* **Ви** is used to show the respect form to the person, denoting sing, e.g. official situation, in talking to older person, those who occupy a senior position, etc.

Exercise 3. Insert the necessary personal pronoun/Вставте потрібний особовий займенник.

1. Це Марія. ... студентка. 2. Це декан. ... у кабінеті. 3. Це лікар. ... у лікарні. 4. Це книги. ... тут. 5. Це студенти. ... в аудиторії. 6. Це викладач. ... там.

Exercise 4. Make the task according to the example /Виконайте завдання за зразком.

Зразок: Студентка тут? – Так, ... тут.

Студентка тут? – Так, вона тут.

Де студентка? – Вона тут.

1. Друг там. 2. Батьки вдома. 3. Викладач у класі. 4. Студенти у гуртожитку.

Exercise 5. Memorize! /Запам'ятайте!

Хто?	я	Ти	Він	Вона	Ми	ви	вони
Кого?	мене	тебе	Його	Її	Нас	вас	їх
Я	–						
Ти	Як тебе звати?			Мене звати...			
Він	Як його звати?			Його звати...			
Вона	Як її звати?			Її звати...			
Ми	–						

Ви	Як Вас звати? /Як вас звати?	Мене звати.../Нас звати...
Вони	Як їх звати?	Їх звати...

Exercise 6. Give the answers to the questions/ Дайте відповіді на питання.

1. Як вас звати? 2. Як його звати? 3. Як її звати? 4. Як їх звати? 5. Як звати маму? 6. Як звати тата? 7. Як звати викладача?

Exercise 7. Read the table about the vocative case. Remember the endings used in the vocative case/ Прочитайте таблицю про кличний відмінок. Запам'ятайте закінчення, що вживаються у кличному відмінку.

Vocative/Кличний відмінок

Кличний або звертальний відмінок чи **вокатив** (лат. *Casus vocativus*, від *voco* — «кличу», «зову») позначає звертання до певної особи чи предмета.

Таблиця форм кличного відмінка

Іменник в називному відмінку	Іменник в кличному відмінку	
	Закінчення	Приклади
Іменники І відміни (іменники чоловічого і жіночого роду, які мають закінчення <i>-а, -я</i>)		
<i>тверда група</i> (основа на твердий)		
Власні та загальні назви чоловічого та жіночого роду, а також усі жіночі імена по батькові	-о	<i>Василино, Дарино, Лоліто, Ярино, Світлано, Миколо, Ода Інно, Ірино, Вероніко, Микито, Варваро, Луко, Мар'яно, Тео Александро, Катерино, Валентино, Людмило, Христино, Галино, Таміло, Кароліно, Саво, Хомо, Яремо; Іванівно, Олегівно, Андріївно; Україно, вербо, калино, сестро, мамо, зірко, си. повитухо, мальво, бандуро, школо, свахо, дружино, мово, голубко, спортсменко, активістко, швачко, велосипедист машиністко, вчителько, батьківцино, весно, блондинко, сербко, старосто, співачко, журналістко, лисичко.</i>
<i>м'яка група</i> (основа на м'який або пом'якшений)		
Власні і загальні назви жіночого і чоловічого роду на -я , що пом'якшує попередній приголосний	-е	<i>Катре, Ілле*, Зоре; письменнице, праце, воле, робітнице, богине, жрице, зем. пісне, гривне, правице, лисице, балетнице, нене.</i> *Деякі словники рекомендують форму <i>Ілле</i> , але це суперечить чинному правопису.
Власні і загальні назви на -я , що виступає після голосного та апострофа	-є	<i>Соломіє, Меланіє, Ксеніє, Лідіє, Софіє, Юліє</i> (від <i>Юлія</i>), <i>Єф</i> <i>Агафіє, Віринєє, Лілеє, Мироніє, Зое, Маріє, Агніє, Анаста Лідіє, Наталіє, Феофаніє; мріє, поезіє, надіє, сім'є.</i>
Пестливі особові імена жіночого і чоловічого роду і загальні назви жіночого роду із значенням пестливості на -я , що пом'якшує	-ю	<i>Вітю, Ольсю, Галю, Марусю, Галюсю, Лідусю, Лінусю, Вал Натусю, Костю, Валюсю, Ганнусю, Катрусю, Таню, Нат Лілю, Христю, Маню, Полью, Костю, Федю, Орисю, Лєсю*</i> (від <i>Леся і Лесь</i>); <i>бабусю, доню, матусю, тітусю, манюню</i> *Але <i>Лесе</i> , якщо це офіційна (паспортна) форма імені.

Таблиця форм кличного відмінка

Таблиця форм кличного відмінка		
Іменник в називному відмінку	Іменник в кличному відмінку	
	Закінчення	Приклади
попередній приголосний		
<i>мішана група (основа на ж, ч, ш, щ)</i>		
Іменники жіночого роду на -а , перед яким виступає шиплячий	-е	<i>груше, листоноше, каше, мише, круче, душе, плоче.</i>
(іменники чоловічого роду, які НЕ мають закінчення, та деякі іменники середнього роду)		
<i>тверда група (закінчення -о або нульове)</i>		
Більшість безсуфіксних іменників (для цього типу відмінювання також характерне чергування г, к, х – ж, ч, ш)	-е	<i>Альберте, Августе, Антоне, Несторе, Артеме, Євгене, Максиме, Романе, Трохиме, Ярославe, Степане, Богдане, Даниле, Олександрe, Назаре, Станіславe, Мар'яне, Адамe, Володимире, Іване, Мироне, Аврааме, Давиде, Гавриле, Йосифе, Боже, Києве, Львовe, голубе, орле, пане, програмісте, бардиригенте, лейтенанте, генерале, солдатe, студентe, президентe, дубе, козаче, юначе, радистe, аматорe, тренерe, командире, інженерe, режисерe, бухгалтерe, голкіперe, сичумаче, агрономe, адвокатe, акторe, дипломатe, клоунe, професорe, доцентe, архітекторe, бухгалтерe, ювелірe, операторe.</i>
Іменники з суфіксом на -к-, зокрема -ик, -ок, -ко	-у	<i>Романчику, Назарчику, Богданчику, Степанчику; керівнику, пакувальнику, замовнику, полковнику, півник, хлопчику, песику, слонику, баранчику, соловейку, корабль, котику, солдатику, зайчику, розподільнику, посівальник, будівельнику, грибнику, монтажнику, грабіжнику, винах, мандрівнику, чарівнику. Але парубок – парубче</i>
Особові імена чоловічого роду на г, г, к, х	-у	<i>Аристарху, Єлимаху, Генріху, Олегу*, Людвігу, Фрідріху, Родіону*</i> *Іменник Олег має дві форми: <i>Олегу</i> і <i>Олеже</i> . Перший варіант є пізнішим, утвореним за аналогією до <i>сину, батьку, діду</i> , другий – давня, архаїчна форма.
Іншомовні іменники на г, г, к, х	-у	<i>маркетологу, філологу, хірургу, олігарху.</i>
Деякі іменники чоловічого роду, переважно односкладові	-у	<i>сину, діду, тату, дядьку.</i>
<i>м'яка група (основа на м'який або пом'якшений)</i>		
Загальні назви та особові імена чоловічого роду з м'яким кінцевим приголосним основи	-ю	<i>Андрію*, Грицю, Геннадію, Юрію*, Івасю, Віталію, Олексій, Юлію (від Юлій), Овідію, Матвію, Алфею, Василію, Ігорю*, Цезарю; короваю, розмаю, водограю, гаю, краю, палію, солідобродію, водію; пролетарю, царю, косарю, секретарю, лі</i>

Таблиця форм кличного відмінка

Іменник в кличному відмінку		
Іменник в називному відмінку	Закінчення	Приклади
(зокрема і -й)		<p>кобзарю, янтарю, букварю, писарю, календарю, токарю, пекарю, бунтарю, друкарю, шахтарю; татусю, дідуню, дідусю, красеню, легеню; вчителю, водію, виконавцю, охоронцю, продавцю, іноземцю, спасителю, вихователю, скрипалю, учню, бороданю, вуханю, здорованю, видавцю, купцю, амбасадранцю, вигнанцю, виборцю, гонцю, горцю, державцю, єдиноборцю, єдиновірцю, ревнивцю, самцю, стрибунцю, знавцю, очевидцю, самовладцю, кавказцю, козацьквдівцю, мудрецю.</p> <p>*Утворення на зразок Андріє, Юріє, Ігорє суперечать цьому правилу, тому вони помилкові.</p>
Деякі іменники, що закінчуються на -ець (з характерним чергуванням)	-е	<p>женче* (від жнець), кравче* (від кравець), шевче* (від швець), хлопче, молодче, ченче.</p> <p>*Але як прізвища – Жнецю, Кравцю, Швецю.</p>
Для іменників середнього роду на -е кличний відмінок тотожний називному		поле, море, сонце, серце, віконце.
<i>мішана група (основа на ж, ч, ш, щ)</i>		
Власні назви з основою на шиплячий та загальні назви з основою на -ж, -р	-е	Тим ^о ше, Д ^о роше, Лук ^а ше, Довбу ^ш е; столяре, маляре, дояре, каменяре, гусяре, тесляре, вузькоглядцяре, газетяре, пісняре, скляре, стороже.
Іменники з основою на шиплячий, крім -ж, -р	-у	викладачу, одержувачу, виконувачу, слухачу, керманічущу, глядачу, відбивачу, копачу, погоничу, читачу, товаришу.
Усі імена по батькові для чоловіків	-у	Максимовичу, Петровичу, Семеновичу.
Іменники III відміни (іменники жіночого роду, які НЕ мають закінчення -а, -я)		
Іменники жіночого роду з нульовим закінченням	-е	Любове (жіноче ім'я), Есфіре, Нінеле; любове, вісте, но́че, радосте, смерте.
Іменник <i>мати</i>	-и	мати (мамо від мама – I відміна).
(іменники середнього роду, в яких при відмінюванні з'являються суфікси -ен-, -ат-, -ят-)		
Кличний відмінок однини збігається з називним та знахідним відмінками.	-я	галчен ^я , гуся, дит ^я , ім'я, козен ^я , плем'я.
	-а	коліщ ^а , курч ^а , лош ^а .

1 відміна – о: Оксано, Людмило, Іванівно, мово;

– **е (є):** Юліє, Маріє, Наталіє, зоре;

– **у (ю):** Таню, Валю, Катю, доню;

2 відміна – у (ю): дядьку, читачу, тату, сину, Андрію, учителю;

– **е:** Євгене, брате, друже, хлопче;

3 відміна – е: радосте, юносте.

Exercise 8. Read/Прочитайте.

–Знайомтеся, це Микола.

–Добрий день, Миколо!

–Знайомтеся, це Шейла.

–Добрий день, Шейло!

Іван – Іване, Наталка – Наталко,

Джон – Джоне, Ганна – Ганно,

Майкл – Майкле, Оксана – Оксано,

Михайло – Михайле, Марта – Марто,

Нідаль – Нідалю,

Петро Іванович – Петре Івановичу,

Марія Іванівна –Маріє Іванівно,

брат – брате, дівчина – дівчино,

друг – друже, сестра – сестро,

батько – батьку, Ірина–Ірино,

син – сину, Каміла – Каміло,

лікар – лікарю, Івона – Івоно,

Алі – Алі, Франка – Франко,

Мамаду – Мамаду, Ніна – Ніно,

Педро – Педро, Тамара – Тамаро,

Ахмед – Ахмеде, Олена – Олено,

Зіад – Зіаде, Оксана–Оксано,

Микола – Миколо, подруга – подруго.

Множина

Називний відмінок Кличний відмінок

Брати– брати

Учителі– учителі

Товариші– товариші

дочки –дочки

жінки– жінки

робітниці– робітниці

Exercise 9. Do exercise on the model using vocative case/Виконайте

вправу за зразком, використовуючи кличний відмінок .

1)–Добрий день, Ганно Іванівно.

–Добрий день, Романе.

Олена, Галина; Марта, Марія; Степан, Петро; Рамон, Лая; Іван Іванович,

Галина Василівна; Маріель, Нідаль; Алі, Педро; Петро, Микола.

2) – Дозвольте увійти, Галино Петрівно?

– Заходьте, Романе.

Марина Петрівна, Нідаль; Ірина Іванівна, Марта; Марія, Олеся; Олес, Юрій; Олександр, Степан; Андрій, Сергій; Лая, Алі; Мамаду, Наджиб.

3) – Ідіть до дошки, (Роман).

– Ідіть до дошки, Романе.

Ідіть до дошки, ... (Наджиб). Сідайте, ... (Марта). Заходьте, ... (Лая). Пишіть на дошці, ... (Мамаду). Читайте урок, ... (Алі). Дозвольте увійти, ... (Іван Петрович). Чому ви запізнились, ... (Омаре). Відповідайте, ... (Нідаль).

4) Шановний (учитель).

Шановний учителю.

Шановний (викладач, лікар, син, товариш, брат, друг, батько).

Шановні (друг, лікар, батько, брат, товариш, викладач).

Exercise 10. Read the text. Answer the questions./ Прочитайте текст. Відповідайте на питання.

Моя сім'я

Це фото моєї сім'ї. Це моя сім'я. Мене звати Віктор. Я студент. Моє прізвище Коваленко. Це мій батько. Він інженер. Це моя мати. Вона працює у школі. Вона вчителька. А це моя сестра. Її звати Марія. Вона студентка. Вона буде лікарем. Тому зараз вона вчиться у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького. Вдень мої батьки працюють. Вони відпочивають увечері. Зараз вони дивляться телевізор. Марія любить читати. Зараз вона не читає. Вона слухає радіо. Я люблю малювати. Я малюю все.

Запитання до тексту.

1. Про кого текст?
2. Що ви знаєте про Віктора?
3. Він студент чи він інженер?
4. Як його прізвище?
5. Ким працює його батько?
6. Ким працює Віктора мати?
7. Де мама працює?
8. Віктор має сестру чи брата?
9. Як звати його сестру?
10. Де Марія вчиться?
11. Ким Марія буде, коли закінчить університет?
12. Що батьки роблять вдень?
13. Що батьки роблять ввечері?
14. Що роблять батьки зараз?
15. Що любить Марія робити?
16. Що зараз робить Марія?
17. Що любить робити Віктор?

Exercise 11. Tell what professions you learned from the text/Скажіть, про які професії ви дізналися з тексту.

Exercise 12. Write a text about your family. Tell what is the occupation of your mother, father, brother, sister/ Напишіть, текст про вашу сім'ю. Розкажіть, ким працює ваша мама, тато, брат, сестра.

LESSON 5

Personal pronouns. Conjunctions in a phrase and a simple sentence. Vocative. Kind of activity. My audience.

ТЕМА 5. Особові займенники. Сполучники у словосполученні і простому реченні. Кличний відмінок. Рід діяльності.
Моя аудиторія

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів. У 2 книгах. // За ред. проф.Луцак С.М. - Книга 2. Основи професійного мовлення.—К., 2019 – 500 с.
2. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців):Частина1.–Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
3. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. 162 с.

Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Remember the personal pronouns/Запам'ятайте особові займенники.

Хто?

<i>singular</i>	<i>plural</i>
1person: я – I	ми – we
2person: ти – you	ви – you*
3person: він – he	вони – they
вона – she	
воно – it	

* **Ви** is used to show the respect form to the person, denoting sing, e.g. official situation, in talking to older person, those who occupy a senior position, etc.

Exercise 2. Read/Читайте.

- Хто це? -Це я. (Це я, Іван).
- Хто це? -Це ми. (Це ми, Іван і Віктор).
- Хто це? -Це Антон. (Це він).
- Хто це? -Це Оксана. (Це вона).
- Хто це? -Це Семен і Оксана. (Це вони).

Exercise 3. Read dialogues/Читайте діалоги.

- Ти студент?
- Так, я студент.
- Як тебе звати?
- Мене звати Віктор.
- Ти студент?
- Так. А ти?
- Я теж студент.
- Це твоє фото?
- Так, моє.
- Це твоя сім'я?
- Так, це мій батько і моя мати, а це мої брати.
- Скажіть, будь ласка, це ваша книга?
- Так, моя.
- Скажіть, будь ласка, це ваш викладач?
- Так, наш.

- Хто ви?
- Я студент
- Ви іноземець?
- Так.
- Це ваш друг?
- Так, це мій друг.
- Ви аспірант?
- Ні, я студент.
- Де ваш викладач?
- Наш викладач тут.
- Дякую.
- Будь ласка.
- Це кава?
- Ні, це не кава. Це чай.
- Добрий день. Мене звати Микола Петрович. Моє прізвище Коваленко. Я ваш викладач хімії. А як вас звати?
- Мене звати Ахмед.
- Дуже приємно!
- Я радий з вами познайомитися.
- Добрий день.
- Добрий день.
- Ти студент?
- Так, я студент. А ти?
- Я теж студент.
- Як тебе звати?
- Мене звати Віктор. А тебе?
- Мене звати Алі.
- Дуже приємно.

Exercise 4. Compose a dialogue using the answers/ Складіть діалог, використовуючи відповіді.

- ... ? - Мене звати Ахмед.
- ... ? - Так, я іноземець.
- ... ? - Так, я студент.
- ... ? - Я навчаюсь в університеті.
- ... ? - Я вивчаю українську мову.
- ... ? - Я добре розмовляю українською мовою.

Exercise 5. Give the answer to the question using personal pronouns/ Дайте відповіді на запитання, використовуючи особові займенники.

Це стіл? _____

Де масло і молоко? _____

Де салат риба і рис? _____

Де суп _____

Exercise 6. Classify words by person in the table/ Покласифікуйте слова за особами у таблицю.

Він	Вона	Воно
Тато	Мама	Молоко

Слова: книжка, зошит, олівець, університет, аудиторія, око, ніс, зуб, горло, рука, нога, шкіра, голова, обличчя, завдання, брат, син, сестра, декан, деканат, студент, студентка, дитина, магазин, аптека, ваза, лампа, вікно, село, місто, сад

Conjunctions in a phrase and a simple sentence/ Сполучники у

словосполученні і простому реченні.

Завдання 7. Read/ Читайте.

Це мама **i** тато. Мама тут, **a** тато там.

Це інститут **i** стадіон. Інститут тут, **a** стадіон там.

Зверніть увагу!

Мама **i** син тут. Син тут, **a** мама там.

Інститут тут **i** завод тут. Завод тут, **a** інститут там.

Vocative / Кличний відмінок

Кличний або **звертальний відмінок** чи **вокатив** (лат. *Casus vocativus*, від *уосо* — «кличу», «зову») позначає звертання до певної особи чи предмета.

Дивись більше інформації у попередньому занятті – тема 4.

More information in 4th theme.

1 відміна – о: Оксано, Людмило, Іванівно, мово;

– **е (є):** Юліє, Маріє, Наталіє, зоре;

– **у (ю):** Таню, Валю, Катю, доню;

2 відміна – у (ю): дядьку, читачу, тату, сину, Андрію, учителю;

– **е:** Євгене, брате, друже, хлопче;

3 відміна – е: радосте, юносте.

Exercise 8. Read / Прочитайте.

– Знайомтеся, це Микола.

– Добрий день, Миколо!

– Знайомтеся, це Шейла.

– Добрий день, Шейло!

Exercise 9. Read/ Читайте.

Іван – Іване, Наталка – Наталко,

Джон – Джоне, Ганна – Ганно,

Майкл – Майкле, Оксана – Оксано,

Михайло – Михайле, Марта – Марто,

Нідаль – Нідалю,

Петро Іванович – Петре Івановичу,

Марія Іванівна – Маріє Іванівно,

брат – брате, дівчина – дівчино,

друг – друже, сестра – сестро,

батько – батьку, Ірина – Ірино,

син – сину, Каміла – Каміло,

лікар – лікарю, Івона – Івоно,

Алі – Алі, Франка – Франко,

Мамаду – Мамаду, Ніна – Ніно,

Педро – Педро, Тамара – Тамаро,

Ахмед – Ахмеде, Олена – Олено,

Зіад – Зіаде, Оксана – Оксано,

Микола – Миколо, подруга – подруго.

Exercise 10. Put nouns in the vocative case/ Поставте іменники у кличному відмінку .

1) Олена, Галина; Марта, Марія; Степан, Петро; Рамон, Лая; Іван Іванович, Галина Василівна; Маріель, Нідаль; Алі, Педро; Петро, Микола.

2) Марина Петрівна, Нідаль; Ірина Іванівна, Марта; Марія, Олеся; Олесь,

Юрій; Олександр, Степан; Андрій, Сергій; Лая, Алі; Мамаду, Наджиб.

Kind of activity/Рід діяльності

Exercise 11. Read and retell the text/ Прочитайте текст і розкажіть його.

Ось фото. Це мій дід. Тут моя сім'я. Ось мої батьки. Це мій тато, а це моя мама. Це мій брат Сергій. А це моя сестра Марія. А це я, мене звати Максим. Мої батьки лікарі, вони працюють у лікарні. Мій брат є інженером. Моя сестра зараз вчиться і працює медсестрою. Потім вона також стане лікарем.

Exercise 12. Answer the questions/ Відповідайте на запитання.

1. Це фото? _____
2. Це дід? _____
3. Хто є на фото? _____
4. Де моя сім'я? _____
5. Де мої батьки? _____
6. Як звати батька? _____
7. Як звати маму? _____
8. Твій брат лікар чи інженер? _____
9. Ким працює твоя сестра? _____

Exercise 13. Write a text about your family. Tell what is the occupation of your mother, father, brother, sister/ Напишіть, текст про вашу сім'ю. Розкажіть, ким працює ваша мама, тато, брат, сестра.

Exercise 14. Read and retell the text/ Прочитайте текст і розкажіть його.

My audience /Моя аудиторія

Це наша аудиторія №8. Тут працює наша група. Зараз урок. Ми вивчаємо українську мову. Ми пишемо, читаємо, розмовляємо українською мовою. Викладач запитує, а ми відповідаємо.

-Хто ви?

-Я студент.

-Як вас звати?

-Мене звати Ахмед.

-Ви іноземець?

-Так, я іноземець.

-Де ви навчаєтесь?

-Я навчаюсь в університеті.

-Що ви вивчаєте?

-Я вивчаю українську мову.

-Ви добре розмовляєте українською мовою!

Exercise 15. Answer the questions/ Відповідайте на запитання.

1. Це аудиторія № 8? _____
2. Чия це аудиторія? _____
3. Хто тут працює? _____
4. Що ви вивчаєте? _____
5. Що ви робите на уроці? _____
6. Що робить викладач? _____
7. Що роблять студенти? _____
8. Що питає викладач? _____
9. Що відповідають студенти? _____
10. Як студенти розмовляють українською мовою? _____
11. Де навчається Ахмед? _____
12. Що він вивчає? _____
13. Як він розмовляє українською мовою? _____

Exercise 16. Describe your class room in which you work. Write how your

lectures go/ Опишіть, вашу аудиторію, в якій ви займаєтеся. Напишіть, як проходять ваші пари.

LESSON 6

Possessive and interrogative pronouns. Flat. House. My room.

ТЕМА 6. Присвійні і питальні займенники.

Квартира. Дім. Моя кімната.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів.нац. мед. ун-т. Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. 183 с.
6. Українська мова як іноземна для англومовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

Запам'ятайте:

Memorize:

ХТО?	ЧИЙ? (m.g.) Whose?	ЧИЯ? (f.g.) Whose?	ЧИЄ? (n.g.) Whose?	ЧИЇ? (pl.f.) Whose?
Я	мій	моя	Моє	мої
ТИ	твій	твоя	Твоє	твої
ВІН (воно)	його	його	Його	його
ВОНА	її	її	Її	її
МИ	наш	наша	Наше	наші
ВИ	ваш	ваша	Ваше	ваші
ВОНИ	їхній	їхня	Їхнє	їхні

Це я. Це **мій** телефон. – **Чий** це телефон?

Це я. Це **моя** група. – **Чия** це група?

Це я. Це **моє** місце. – **Чиє** це місце?

Це я. Це **мої** друзі. – **Чиї** це друзі?

1. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Full the table by given model/Доповніть таблицю своїми прикладами:

ВІН	ВОНА	ВОНО
МІЙ	МОЯ	МОЄ
університет факультет клас	Кімната аудиторія вулиця	ліжко таксі вікно

Exercise 2. Fill the blanket by words “my” according to the gender of noun/Поставте замість крапок «мій», «моя», «моє»

Зразок: Це ... гуртожиток. Це мій гуртожиток.

Це ... брат. Це ... сестра. Це ... місто. Це ... книжка. Це ... підручник. Це ... ручка. Це ... таксі. Це ... зошит. Це ... стіл. Це ... шафа. Це ... викладач. Це ... тістечко. Це ... дошка. Це ... друг. Це ... подруга. Це ... кафе. Це ... дім. Це ... питання. Це ... група.

Exercise 3. Put the question/Поставте запитання:

Зразок: Це моя мама. Чия це мама?

Це моя кава.

Це мій декан.

Це моя сім'я.

Це моє яблуко.

Це мій дідусь.

Це моя бабуся.

Це моє ім'я.

Це мій тато.

Це моя поличка.

Це мій комп'ютер.

Це моє фото.

Exercise 4. Continue the line according to given topic/Доберіть слова, які відповідають запропонованій темі.

Сім'я: мама, ...

Університет: деканат, ...

Магазин: хліб, ...

Кімната: стіл, ...

Зупинка: автобус, ...

Одяг: сорочка, ...

Їжа: курка, ...

Exercise 5. Make the plural form of given words/Утворіть форму множини від поданих слів.

Зразок: Мій брат – мої брати.

Мій друг –

Моя сумка –

Моє вікно –

Мій студент –

Моя кімната –

Мій лікар –

Моє завдання –

Мій телефон –

Моя тумбочка –
Моє місце –
Мій олівець –

Exercise 6. Put the question/ Поставте запитання.

Зразок: Це твоя шафа. Чия це шафа?

Це твоя полиця.
Це твій стіл.
Це твоя сім'я.
Це твоє дзеркало.
Це твій диван.
Це твоя постіль.
Це твої штори.
Це твої речі.
Це твій картина.
Це твоя вішалка.
Це твій телевизор.
Це твій одяг.

Exercise 7. Fill the blanket by words “his” according to the gender of noun/Поставте замість крапок «його».

Зразок: Це ... життя. Це його життя.

Це ... лікар. Це ... лікарня. Це ... медсестра. Це ... офіціант. Це ... кафе. Це ... ресторан. Це ... кав'ярня. Це ... водій. Це ... таксі. Це ... зупинка. Це ... професор. Це ... ноутбук. Це ... перекладач

Exercise 8. Fill the blanket by words “her” according to the gender of noun/Поставте замість крапок «її».

Зразок: Це ... будинок. Це її будинок.

Це ... вулиця. Це ... друзі. Це ... сім'я. Це ... батько. Це ... мати. Це ... брати. Це ... сестра. Це ... тітка. Це ... дядько. Це ... племінники. Це ... онук. Це ... онучка. Це ... батьки.

Exercise 9. Fill the blanket by words “our” according to the gender of noun/Поставте замість крапок «наш», «наша», «наше», «наші».

Зразок: Це ... сорочка. Це наша сорочка.

Це ... коралі. Це ... футболка. Це ... светр. Це ... блузка. Це ... піджак. Це ... костюм. Це ... шарф. Це ... шапка. Це ... сукня. Це ... спідниця.

Exercise 10. Fill the blanket by words “your” according to the gender of noun/Поставте замість крапок «ваш», «ваша», «ваше», «ваші».

Зразок: Це ... чай. Це ваш чай.

Це ... кава. Це ... соки. Це ... масло. Це ... йогурт. Це ... морозиво. Це ... яблука. Це ... лимон. Це ... фрукти. Це ... м'ясо. Це ... риба.

Exercise 11. Fill the blanket by words “their” according to the gender of noun/Поставте замість крапок «їхній», «їхня», «їхне», «їхні».

Зразок: Це ... гуртожиток. Це їхній гуртожиток.

Це ... факультет. Це ... друзі. Це ... місто. Це ... місце. Це ... країна. Це ... шапка. Це ... сім'я. Це ... куртка. Це ... лекція. Це ... завдання.

Exercise 12. Put the necessary pronouns/Вставити потрібні займенники (мій, твій, його, її, ваш, наш, їхній).

Це Анвар. Він...друг. Це Оксана і Ольга. Це ... група. Ми студенти. Це ...університет. Це декан. Це ...кабінет. Це студенти. Це ...гуртожиток. Я львів'янин. Це ...місто. Це Галя. Це ...кімната. Це Олег. Це ...планшет. Ти іноземець. Це ...паспорт.

Де? Where?

Праворуч (справа) – on the right

Ліворуч (зліва) – on the left

Прямо – straight

Позаду – behind

Вгорі – up

Внизу – down

Exercise 13. Read the text “My room”. Tell about your room. Put questions to the underline words/Прочитайте текст «Моя кімната». Розкажіть про свою кімнату. Поставте питання до підкреслених слів.

Моя кімната

Це гуртожиток №2. Це моя кімната №40. Вона – світла і затишна. Прямо – мій стіл і мої стільці. Тут мій комп'ютер і моя флешка. Ліворуч – моє ліжко і тумбочка. Ось моя поличка. Там є мої підручники, зошити, ручки і олівці. Праворуч є моя шафа. Там – мій одяг. Тут також є мої картини, постери і фото, а позаду два вікна і дві штори. Тут також є мій сусід. Він йорданець. Його звати Амір. Він також студент і мій друг.

Task 14. Write a text «My apartment»/Напишіть текст «Моя квартира».

LESSON 7

Prepositions. Gender and number. Food. Dimensions. Colors. Traits. My friend

ТЕМА 7. Прикметник. Рід і число. Продукти харчування. Розміри. Кольори. Риси характеру. Мій друг.

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

Adjective/Прикметник

Прикметник – це слова, які вживаються для опису іменника. Прикметники можуть позначати якість предмета (гарний, красива, велике,

червоні) чи з чого предмет зроблено (дерев'яний).

У прикметниках змінюються закінчення відповідно до роду іменника з яким вони поєднані.

Прикметники в українській мові узгоджуються з іменником у числі та роді і відповідають на запитання **який? яка? яке? які?**

An adjective is a word used to describe a noun. Adjectives can denote the quality of an object (nice, beautiful, big, red) or what the object is made of (wooden).

Adjectives change their form according to the gender of the noun they are followed.

Ukrainian adjectives agree in number and gender with the noun they modify and answer the questions **який? яка? яке? які?** (which? what? what kind?)

Lexical minimum

Vocabulary

Колір	Color	Ціна	Price
Білий	White	Дорогий	Expensive
Зелений	Green	Дешевий	Cheap
Чорний	Black	Вік	Age
Голубий	Blue	Молодий	Young
Червоний	Red	Старий	Old
Сірий	Gray	Зовнішність	Appearance
Сивий	Gray	Високий	Tall
Рудий	Red	Низький	Short
Жовтий	Yellow	Товстий	Fat
Коричневий	Braun	Стрункий	Slim
Синій	Blue	Красивий	Beautiful
Оранжевий	Orange	Вродливий	Beautiful
Смак	Taste	Настрій	Mood
Кислий	Sour	Веселий	Cheerful
Солодкий	Sweet	Сумний	Sad
Гіркий	Bitter	Нудний	Boring
Солоний	Salt	Характер	Character
Смачний	Delicious	Розумний	Smart
Розмір	Size	Лінивий	Lazy
Великий	Big	Добрий	Kind
Малий	Small	Вихований	Gentlemanlike
Широкий	Wide	Наполегливий	Persistent
Вузький	Narrow	Повільний	Slow
Довгий	Long	Швидкий	Quick
Короткий	Short	Упертий	Stubborn
Здоров'я	Health	Тихий	Quiet
Здоровий	Healthy	Ввічливий	Respectful
Хворий	Sick	Волосся	Hair
Інші	Others	Пряме	Straight
характеристик	Characteristics	Довге	Long
и	Difficult	Коротке	Short
Важкий	Easy	Хвилясте	Wave
Легкий	Old	Кучеряве	Curly
Старий	New	Світле	Light

Новий	Solid	Темне	Dark
Твердий	Liquid	Чорне	Black
Рідкий	Light	Брюнет	Brunette
Світлий	Dark	Блондин	Blond
Темний	Interesting	Шатен	Brown-haired man
Цікавий	Native	Очі	Eyes
Рідний	Foreign	Карі	Brown
Іноземний	Hot	Сині	Blue
Гарячий	Cold	Зелені	Green
Холодний	Warm	Чорні	Black
Теплий			

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Write down adjectives according their genders/Запишіть прикметники відповідно до їхнього роду.

	Який?	Яка?	Яке?	Які?
Гарний				
	Гарний	Гарна	Гарне	Гарні

Exercise 2. Write down adjectives with nouns according their genders and put question to the adjective/ Запишіть прикметники з іменниками відповідно до роду і поставте запитання до прикметника.

Зразок: Молоко – біле молоко. Яке молоко?

- Телефон –
- Кава –
- Огірок –
- Банан –
- Яблуко –
- Апельсин –
- Морозиво –
- Очі –
- Волосся –
- Небо –
- Ручка –
- Стіна –
- Морква -

Exercise 3. Write down antonyms to the given adjectives/Доберіть антоніми до поданих прикметників.

Зразок: високий хлопець – низький хлопець.

- Важкий екзамен –
- Старий телефон –
- Кучеряве волосся –
- Велика кімната –
- Молодий лікар –
- Холодна кава –
- Солодкий чай –
- Старе місто –
- Хороший студент
- Гарна погода –
- Темний одяг –
- Дорогий комп'ютер –
- Цікава лекція –
- Смачне морозиво -

Exercise 4. Answer the question/ Дайте відповіді на запитання.**Зразок:** Який це університет? (медичний) – Це медичний університет.

1. Який це викладач? (новий)...
2. Яка це лекція? (цікавий)...
3. Яке це місто? (гарний)...
4. Які це студенти? (іноземний)...
5. Який це хлопець? (веселий)...
6. Яка це сукня? (чорний)...
7. Яка це піца? (смачний)...
8. Яке це морозиво? (холодний)...
9. Яка це дівчина? (красивий)...
10. Яка це пара? (останній)...

Exercise 5. Read the text/Прочитайте текст.**«Мій друг»**

Це мій друг. Його звати Ахмед. Він також іноземний студент. Він – йорданець. Його рідна мова – арабська, а країна – Йорданія. Він високий і стрункий хлопець. Його очі – карі, а волосся – чорне, пряме і коротке. Він дуже розумний і наполегливий студент. Він вихований і ввічливий, а також веселий хлопець. Він мій вірний друг.

LESSON 8**Verb. Infinitive. The 1st conjugation. Present tense.***ТЕМА 8. Дієслово. Інфінітив. I дієвідміна. Теперішній час.***Методичне забезпечення заняття/****Methodological support of classes:**

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.**Дієслово «БУТИ» (теперішній час)****Verb “TO BE” (Present Tense)****Однина**

1. Я є.

1. Ми є.

Множина

2. Ти **є**.   2. Ви **є**.
 3. Він **є**.   3. Вони **є**.
    Вона **є**.
    Воно **є**.

Сьогодні є понеділок = Сьогодні понеділок
 Сьогодні є вівторок = Сьогодні вівторок.
 Який сьогодні є день? = Який сьогодні день?

**Дієслово «БУТИ» (минулий час)
 Verb "TO BE" (Past Tense)**

Він – був, Вона – була, Воно – було, Вони — були
 Вчора був вівторок, Вчора була середа. Який вчора був день?

**Дієслово «БУТИ» (майбутній час)
 Verb "TO BE" (Future Tense)**

Однина	1. Я буду	1. Ми будемо	Множина
	2. Ти будеш	2. Ви будете	
	3. Він буде	3. Вони будуть	
	Вона буде		
	Воно буде		

Завтра буде четвер.
 Завтра буде п'ятниця.
 Післязавтра буде вихідний день.
 Який завтра буде день?

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Put the verb "to be" in correct tense/Вставте дієслово «бути» у правильній часовій формі.

Сьогодні я... тут. Вчора він...там. Завтра ми...тут. Вчора студентка ... тут.
 Сьогодні вона ...там. Завтра Оксана й Ігор ...тут. Завтра викладачка ...тут.
 Вчора я (f.g.) ...тут. Вчора студенти ...там. Післязавтра Ви...тут? Вчора ти (m.g.)... тут?

ДІЄСЛОВА І ДІЄВІДМІНИ

UA	EN
Чекати	to wait (for)
Слухати	to listen
Читати	to read
Питати	to ask
Розуміти	to understand
Думати	to think
Знати	to know
Грати	to play
Мати	to have
Чути	to hear
Поважати	to respect

Читати – чита_+   Я – -ю   Ми – -ємо
Грати – гра_+   Ти – -єш   Ви – -єте
Відпочивати – відпочива_+   Він – -є   Вони – -ють

**Infinitive – ЧИТАТИ
 Present Tense**

Singular

Я - читаю

Ти - читаєш

Він, вона, воно – читає

Plural

Ми - читаємо

Ви - читаєте

Вони – читають

Exercise 2. Form the Present Tens of the verbs in the brackets/Запишіть дієслова у формі теперішнього часу.

1. Розуміти (я, ти, ми, вони).
2. Мати (він, вона, ви).
3. Грати (вони, я, ви, ти).
4. Снідати (ми, вона, ви).
5. Вивчати (він, вони, я, ти).

Exercise 3. Add the ending/Допишіть закінчення.

1. Ти чита...? Так, чита... .2. Викладач чита..., а ми слуха... . 3. Я чита..., і мій друг теж чита... . 4. Мій друг і моя подруга чита ... конспект. 5. Віктор і Ірина слуха... концерт. 6. Ви чита...? Так, ми чита... . 7. Студенти, слуха..., будь ласка, діалог. 8. Я слуха... правило.

Exercise 4. Write the answers to the questions/Напишіть відповіді на питання.

Зразок: Я знаю. А ти? – Я теж знаю.

1. Олег знає. А вони?	1. Ти знаєш, хто це?
2. Олена знає. А Віктор?	2. Ви знаєте, що це?
3. Ти знаєш. А він?	3. Ти знаєш, як його звати?
4. Вони знають. А ми?	4. Ти знаєш, як її звати?
5. Я знаю. А ви?	5. Ви знаєте, де Алі?
6. Ти знаєш. А Марія і Оксана?	6. Ти знаєш, чия це ручка?

Exercise 5. Answer the questions. Write the questions and answer/Дайте відповіді на запитання. Запишіть запитання та дайте відповідь.

Модель: - Павло працює?

- Ні, він не працює, він відпочиває.

1. Ганна читає? (снідати). 2. Вона гуляє? (працювати). 3. Борис питає? (відповідати). 4. Студенти обідають? (вечеряти). 5. Ви слухаєте радіо? (писати текст).

LESSON 9

Verb. The 2nd conjugation. Present tense. Imperative verb. Days of the week. My work week.

ТЕМА 9. Дієслово. II дієвідміна. Теперішній час. Наказовий спосіб дієслова. Дні тижня. Мій робочий тиждень.

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.

3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.

4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.

5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.

6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Read the declension of the verbs of the second conjugation in the present tense/Читайте відмінювання дієслів II дієвідміни у теперішньому часі.

Стояти - to stand

Сидіти - to sit

Лежати - to lie

Говорити - to

speak

Я - стоЮ

Я - сиджУ

Я - лежУ

Я - говорЮ

ТИ - стоїШ

ТИ - сидиШ

ТИ - лежиШ

ТИ - говориШ

ВІН - стоїТЬ

ВІН - сидиТЬ

ВІН - лежиТЬ

ВІН - говориТЬ

ВОНА - стоїТЬ

ВОНА - сидиТЬ

ВОНА - лежиТЬ

Вона - говориТЬ

МИ - стоїМО

МИ - сидИМО

МИ - лежиМО

МИ - говориМО

ВИ - стоїТЕ

ВИ - сидИТЕ

ВИ - лежиТЕ

ВИ - говориТЕ

ВОНИ - стоЯТЬ

ВОНИ - сидЯТЬ

ВОНИ - лежаТЬ

ВОНИ - говориТЬ

Exercise 2. Write a sentence using the words in parentheses in the correct grammatical form/Запишіть речення, вживаючи слова в дужках у правильній граматичній формі:

Студенти ..... (сидіти і писати).

Викладач ..... (стояти і слухати).

Діти ..... (лежати і слухати).

Квіти ..... (стояти) на вікні.

Я ..... (сидіти і слухати) музику.

Мій брат ..... (говорити) погано.

Ти ..... (стояти і чекати) автобус.

Ми ..... (сидіти і слухати) викладача.

Exercise 3. Write a sentence using the necessary nouns or pronouns/Запишіть речення, вживаючи потрібні іменники чи займенники:

1) ..... чекає друга.

2) ..... сидять і слухають музику.

3) ..... лежать на столі.

4) ..... стою на зупинці.

5) ..... сидимо у класі.

6) ..... стоїть біля парти.

Exercise 4. Read the declension of the verbs of the second conjugation in

the present tense/Читайте відмінювання дієслів II дієвідміни у теперішньому часі.

Я - сплЮ	Я - роблЮ	Я - люблЮ	Я - дивлЮся
ТИ - спиШ	ТИ - робиШ	ТИ - любиШ	ТИ - дивиШся
ВІН - спиТЬ	ВІН - робИТЬ	ВІН - любиТЬ	ВІН - дивиТЬся
ВОНА - спиТЬ	ВОНА - робИТЬ	ВОНА - любиТЬ	ВОНА - дивиТЬся
МИ - спиМО	МИ - робИМО	МИ - любиМО	МИ - дивиМОся
ВИ - спиТЕ	ВИ - робИТЕ	ВИ - любИТЕ	ВИ - дивиТЕся
ВОНИ - сплЯТЬ	ВОНИ - роблЯТЬ	ВОНИ - люблЯТЬ	ВОНИ - дивлЯТЬся

Exercise 5. Complete the sentences putting the verbs in brackets in the required form/Доповніть речення дієсловами в дужках у потрібній формі.

Це наш університет. Тут (вчитися) студенти. А там моя вулиця. Там (стояти) будинки. А це мій гуртожиток. Тут (жити) студенти. Тут моя кімната. Тут (стояти) шафа і моє ліжко. Це мій стіл. Тут (лежати) мої зошити, підручники і словники.

Зараз урок. Викладач (стояти і пояснювати) слова. Ми (сидіти і слухати). Викладач (говорити): «Пишіть слова!». Він (пояснювати) текст. Студенти (дивитися і писати) слова. Викладач (питати): «Хто не розуміти?». Студенти (відповідати): «Ми (розуміти) слова».

Exercise 6. Answer the question according to the model/ Дайте відповіді на питання відповідно до моделі.

Модель: Він дивиться телевізор. - Що він робить? - Він дивиться телевізор.

Вона дивиться телевізор. Я читаю текст. Він пише урок. Мій брат читає журнал. Ми сміємося. Я стою і читаю журнал. Студент сидить і пише урок. Викладач стоїть і пише правило. Викладач питає, а студент відповідає урок.

Exercise 7. Remember the names of the days of the week/Запам'ятайте назви днів тижня.

ЩО?

понеділок
вівторок
середа
четвер
п'ятниця
субота
неділя

КОЛИ?

у понеділок
у вівторок
у середу
у четвер
у п'ятницю
у суботу
у неділю

Exercise 8. Read the text "My work week"/ Прочитайте текст «Мій робочий тиждень».

Понеділок - перший робочий день тижня. У понеділок ми маємо хімію і біологію. Це дуже важливі і цікаві предмети.

Вівторок - другий день тижня. У вівторок у нас є математика і лекція з біології. Я дуже люблю математику.

Середа - третій день тижня. У середу ми маємо українську мову і фізику.

Четвер - четвертий день тижня. У четвер у нас біологія і фізика.

П'ятниця - п'ятий день тижня. У п'ятницю у нас українська мова і хімія.

Субота і неділя - вихідні дні. У суботу і неділю ми не вчимося, а відпочиваємо і готуємося до наступного робочого тижня.

Exercise 9. Answer the following questions/Дайте відповіді на наступні питання:

1) Які дні тижня ви знаєте?

- 2) Які предмети у Вас у перший день робочого тижня?
- 3) Який предмет ви любите найбільше?
- 4) Який день тижня є найважливішим?
- 5) Що звичайно ви робите у вихідні дні?

Exercise 10. Complete the following sentences/Закінчіть наступні речення:

- 1) У перший день тижня ми вивчаємо .....
- 2) Хімію ми маємо у .....
- 3) Найбільше я люблю вивчати ....
- 4) У вихідні дні я завжди .....
- 5) У суботу я звичайно .....
- 6) У неділю я люблю .....
- 7) Українську мову ми вивчаємо .....

LESSON 10

The Possessive case of noun. Weather. Phenomena of nature.

*ТЕМА 10. Знахідний відмінок іменника (вираження прямого об'єкта). Погода.
Явища природи*

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Бахтіярова Х.Ш., Лукашевич С.С. и др. Українська мова, Практичний курс для іноземців / Х.Ш. Бахтіярова, С.С. Лукашевич та ін. - Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. 319 с.
2. Луцак С.М., Ільків А.В., Литвиненко Н.П. та ін. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків: у 2 книгах. Книга 1. Соціокультурна комунікація: підручник / С.М.Луцак, А.В.Ільків, Н.П. Литвиненко. - К.: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2019. 504 с.
3. Іванців О.С., Чикайло І.В. Вивчаємо українську граматику. Частина 1.: Методичні розробки кафедри українознавства ЛНМУ ім. Данила Галицького - Львів, 2011. 38 с.

1. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Familiarize yourself with the endings of nouns in the singular/Ознайомтеся з закінченнями іменників у знахідному відмінку однини.

	<u>Nominative</u> <u>Case /</u> <u>Називний</u> <u>відмінок</u> Що це?	<u>Accusative</u> <u>Case</u> <u>Знахідний</u> <u>відмінок</u> Бачити ЩО?	Endings Закінчення
Masculine (ч. р.)	журнал стілець	журнал стілець	As nominative
Neuter (сер. р.)	вікно море завдання	вікно море завдання	As nominative
Feminine (ж. р.)	карта вулиця аудиторія	карту вулицю аудиторію	- у - ю

Exercise 2. Give positive answers to the questions/Дайте позитивні

Відповіді на питання:

Ви вивчали хімію вчора?

Ти читав книгу сьогодні?

Ви бачили автобус на вулиці?

Вони добре знають біологію?

Він дивився фільм?

Вона п'є молоко вранці?

Exercise 3. Answer the question, using the words given in brackets/Дайте відповідь на запитання, використавши слова в дужках.

Що ми бачимо на вулиці? (автобус, трамвай, машина, станція метро).

Що ви читаете ввечері? (книга, газета або журнал).

Що студенти слухають у клубі? (лекція, концерт, музика).

Що можна купити в кіоску? (книга, газета, зошит, журнал, олівець, ручка).

Що можна купити в цьому магазині? (м'ясо, риба, сир, ковбаса, кава, молоко, сметана).

Що ви їсте зранку? (риба, м'ясо, канапка, сир, ковбаса).

Що ви п'єте вранці? (молоко, сік, кава чи чай).

Exercise 4. Familiarize yourself with the endings of nouns in the singular/Ознайомтеся з закінченнями іменників у знахідному відмінку однини.

	<u>Nominative</u> Case _____ / <u>Називний</u> <u>відмінок</u> Що це?	<u>Accusative</u> Case _____ <u>Знахідний</u> <u>відмінок</u> Бачити ЩО?	Endings Закінчення
Masculine (ч. р.)	брат учитель водій	брата учителя водія	- а - я
Feminine (ж. р.)	сестра учениця Марія мати	сестру ученицю Марію матір	- у - ю

Exercise 5. Answer the question, using the words given in brackets/ Дайте відповідь на запитання, використавши слова в дужках.

Що слухають студенти? (лекція, радіо, концерт, музика, пісня, магнітофон).

Що вчить ваш друг? (урок, текст, пісня).

Що ви вивчали в школі ? (література, історія, фізика, хімія, географія, біологія).

Що ви берете на урок? (підручник, ручка, олівець, словник, зошит).

Що він купував у магазині? (костюм, сорочка, пальто, шапка, шарф).

Кого ви зустрічаєте в університеті? (друг, викладач, Ганна, Олег).

Кого слухають студенти? (професор, викладач, поет, письменник, артист).

Exercise 6. Make up question to which the following sentences are the answers/Поставте запитання до поданих нижче відповідей.

1. - .....?

Я купив у кіоску газету і журнал.

2. - .....?

Уранці я бачив Ганну.

3. - .....?

Вона любить музику і спорт.

4. - .....?

Ганна вивчає фізику.

5. - .....?

Ми чекаємо друга.

6. - .....?

Сьогодні вранці я зустрів Олену.

Exercise 7. Read the text "I love good weather"/Прочитайте текст «Люблю гарну погоду».

Скоро кінець зими. Ця зима була холодна і сніжна. Дні були морозні. Ще вчора було хмарно і вітряно. А сьогодні вранці світить сонце. Надворі тепліше. Настає весна. Завтра буде сонячний весняний день. Весна - дуже гарна пора року. У весни зелений колір - це трава і дерева. Навесні небо ясне і синє. Приємно бути надворі. Люди відпочивають у парку. Але моя улюблена пора року - літо. Мені подобається тепло, сонце, море, канікули!

Exercise 8. Answer the questions/Дайте відповіді на питання.

1. Коли кінець зими?
2. Яка була зима?
3. Які були дні взимку?
4. Які кольори природи бачимо навесні?
5. Де відпочивають люди навесні?
6. Чи подобається вам літо?
7. Яка погода влітку?
8. Яка ваша улюблена пора року?

Exercise 9. Confirm or refute the following statements according to the text. Підтвердіть або спростуйте подані нижче твердження відповідно до тексту.

1. Зима була дуже холодна.
2. Взимку було сніжно.
3. Зимові дні - ясні й теплі.
4. Взимку на дворі хмарно.
5. Весняна погода - сонячна і тепла.
6. Навесні люди відпочивають на природі.
7. Літо - гарна пора року.

Exercise 10. Play dialogues in a pair "student - student" on the topic "Weather". Ask the following questions/Розіграйте діалоги в парі «студент - студент» на тему «Погода». Поставте такі питання:

1. Яка твоя улюблена пора року?
2. Тобі більше подобається зима чи літо?
3. Яка погода взимку?
4. Яка погода навесні?
5. Яка погода сьогодні?
6. Яка погода була вчора?
7. Яка погода буде завтра?

LESSON 11

Conjugation of verbs with the suffix – ува (- юва). Past tense verbs. We buy medicine. Verb “БУТИ”. The Future tense of the verb. My day off.

ТЕМА 11. Дієвідмінювання дієслів із суфіксом –ува-, (-юва-). Минулий час дієслова. Купуємо ліки. Дієслово БУТИ. Майбутній час дієслова. Мій вихідний день.

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. 183 с.
6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

Дієвідмінювання дієслів із суфіксом -ува-, (-юва)

Поділ дієслів на дієвідміни:

За характером особових закінчень теперішнього часу (або майбутнього часу дієслів доконаного виду) дієслова поділено на дві дієвідміни: **першу** й **другу**.

До **першої** дієвідміни належать дієслова з особовими закінченнями: **-у (-ю), -еш (-еш), -е (-є), -емо (-ємо), -ете (-єте), -уть (-ють)**.

До **другої** дієвідміни належать дієслова з особовими закінченнями: **-у (-ю), -иш (-іш), -ить (-іть), -имо (-імо), -ите (-іте), -ать (-ять)**.

Визначаючи особові закінчення дієслів, потрібно враховувати те, що: дієслова, які мають в інфінітиві основу на **-и, -і (-ї)** або на **-а** (після **ж, ч, ш**) і в першій особі однини та в третій особі множини теперішнього часу (або майбутнього дієслів доконаного виду) ці голосні втрачають, належать до **другої** дієвідміни:

Division of verbs into conjugations:

1. According to the nature of the personal endings of the present tense (or future tense of verbs of the perfect form), verbs are divided into two conjugations: the first and the second.

The first conjugation includes verbs with personal endings: **-у (-ю), -еш (-еш), -е (-є), -емо (-ємо), -ете (-єте), -уть (-ють)**.

The second conjugation includes verbs with personal endings: **-у (-ю), -иш (-іш), -ить (-іть), -имо (-імо), -ите (-іте), -ать (-ять)**.

2. Determining the personal endings of verbs, you need to take into account that: verbs that have in the infinitive the base on **-и, -і (-ї)** or on **-а** (after **ж, ч, ш**) and in the first person singular and in the third person plural of the present tense (or future verbs of the perfect form), these vowels lose, belong to the second conjugation:

бачи-ти

бач-у

бач-ать

<i>варі́-ти</i>		<i>вар-ю́</i>	<i>ва́р-ять</i>
<i>леті́-ти</i>		<i>леч-у́</i>	<i>лет-я́ть</i>
<i>сиді́-ти</i>		<i>сидж-у́</i>	<i>сид-я́ть</i>
<i>крича́-ти</i>		<i>крич-у́</i>	<i>крич-а́ть</i>

Дієслова із суфіксами **-ува- (-юва-)** відносяться до першої дієвідміни. Наприклад: лікувати, запрошувати, танцювати, дякувати, купувати, продавати, коштувати, готувати, вимірювати, дарувати, давати, працювати, малювати, будувати, розв'язувати, Але: відпочивати, співати, забувати, почуватися. Див. таблицю.

Verbs with the suffixes **-ува- (-юва-)** belong to the first conjugation. For example: to treat, to invite, to dance, to thank, to buy, to sell, to cost, to prepare, to measure, to give gift, to give, to work, to draw, to build, to solve, But: to have a rest, to sing, to forget, to feel. Look the table.

	Лікувати- to treat	Відпочивати- to rest
Я	Лікую	відпочиваю
Ти	лікуєш	Відпочиваєш
Він, вона	Лікує	Відпочиває
Ми	лікуємо	Відпочиваємо
Ви	лікуєте	Відпочиваєте
Вони	лікують	Відпочивають

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Write the necessary ending of the verbs/ Напишіть потрібне закінчення дієслова:

читати—to read

1. Я чита... книжки щодня.
2. Студент чита.. правило.
3. Ми чита.. завдання.
4. Батьки чита... газету.
5. Ви чита... оповідання?
6. Ти чита... роман.

слухати—to listen

1. Дівчина слуха... радіо.
2. Я слуха... новини.
3. Син слуха... маму.
4. Діти слуха... мультфільми.
5. Ти слуха... викладача.
6. Ми слуха... новини про спорт.
7. Ви слуха... музику.

розмовляти—to talk

1. Я розмовля... з мамою.
2. Подруга розмовля.. з другом.
3. Викладачі розмовля... з студентами.
4. Ми розмовля... з друзями.
5. Ви розмовля... з лікарем.
6. Ти розмовля... зі мною.

працювати—to work

1. Я працю... в бібліотеці.
2. Ти працю.. у школі.
3. Викладач працю... в університеті.
4. Вчителі працю... у школі.
5. Ми працю... у лікарні.
6. Ви працю... на заводі.

купувати—to buy

1. Студенти купу... продукти в супермаркеті.
2. Друг купу... овочі і фрукти в магазині.
3. Я купу... ліки в аптеці.
4. Ми купу... хліб, молоко, сир, м'ясо у великому магазині.

лікувати—to treat

1. Лікар ліку... пацієнтів. 2. Педіатри ліку... дітей. 3. Фармацевти не ліку... людей, а працюю... в аптеці.

Exercise 2. Conjugate the following verbs/ Провідмініяйте дієслова:

грати, готувати, казати, чекати шукати, могли, читати, танцювати, слухати, забувати, писати, хотіти, купувати, пояснювати, вивчати, перевіряти, коштувати, гуляти, відпочивати, відчувати, співати, відповідати.

Exercise 3. Answer the questions / Відповідайте на питання

1. Хто тут живе? 2. Хто читає текст правильно? 3. Хто відповідає зараз? 4. Де є студент? 5. Хто слухає викладача у класі? 6. Хто питає викладача? 7. Хто знає цю студентку? 8. Хто має книгу з української мови? 9. Хто слухає музику? 10. Хто має сестру? 11. Хто пише завдання вдома? 12. Де ти живеш?

Exercise 4. Put the question What? to the sentences / Поставте питання Що? до речень:

1. Я маю книгу. 2. Вона має олівець. 3. Хлопець знає текст добре. 4. Студенти мають книги. 5. Викладач читає правило. 6. Дід слухає новини. 7. Дівчина пише вправу. 8. Юнак пише текст. 9. Це мій стіл. Тут я пишу домашнє завдання. 10. У папці я маю зошит, ручку і книжку. 11. Микола слухає радіо.

Exercise 5. Insert the required verb/ Вставте потрібне дієслово.

I. читати, відповідати, питати, слухати, гуляти, мати, знати, розуміти, жити

1. Мама часто ... газету вранці. 2. Я ... викладача, коли він мене ... 3. Де є студент? Він тут, він ... викладача. 4. Я ..., де є твій гуртожиток. 5. Якщо я...багато часу, я ... оповідання і ... у парку. 6. Бабуся ... журнал увечері. 7. Ти... друга. 8. Я не ..., хто ... у гуртожитку. 9. Викладач ... студента. 10. Я ще добре не... місто, у якому я ... 11. Студенти уважно ... викладача. 12. Студент ... на парі правильно. 13. Я не ... відповідь на питання.

II. Write the correct verb/Напишіть потрібне дієслово.

розмовляти, готувати, вітатись, прокидатись, коштувати, знати, продавати, лікувати, працювати, чекати, хотіти, мати, бути, виконувати, казати

1. У цьому магазині ми ... свіжий і смачний хліб. 2. Я ... знати українську мову добре, тому я завжди ... домашнє завдання вчасно. 3. Будь ласка, не ... по телефоні так голосно. 4. Скажіть будь ласка, скільки ... цей светр? 5. Скажи будь ласка, де ти мене ...? Я не..., де є ця вулиця. 6. Мій батько ... у школі, а мої батьки теж... у школі. 7. Цей лікар добре ..., тому тут завжди велика черга до нього. 8. Я спізнююсь, якщо я ... пізно. 9. Я .. добре знати українську мову, тому я завжди ... по-українськи з моїми друзями. 10. Ми завжди приходимо вчасно і ... викладача в аудиторії. 11. Я ... нову інформацію у книзі. 12. Я і моя подруга... обід разом у гуртожитку. 13. Ми завжди ... , ми ...: «Добрий день!». 14. Я іду на ринок, тому що я... ... продукти. 15. Ти ... брата чи сестру?

Минулий час дієслова. Купуємо ліки. Дієслово БУТИ.

Майбутній час дієслова

Особи	Дієслово <i>бути</i> у теперішньому часі	Дієслово <i>бути</i> у минулому часі	Дієслово <i>бути</i> у майбутньому часі
Я	Є	був*/була**	буду

Ти	є	був/була	будеш
Він, вона	є	був/була	буде
Ми	є	були***	Будемо
Ви	є	були	Будете
Вони	є	були	Будуть

*The verb *бути* is used in past tense with ending **-в** for **masculine** gender.

The verb *бути* is used in past tense with ending **-ла for **feminine** gender.

***The verb *бути* is used in past tense with ending **-ли** for **plural** form.

Майбутній час дієслів недоконаного виду вживається в таких формах: особові форми допоміжного дієслова *бути* — *буду, будеш, буде, будемо, будете, будуть* + **інфінітив**: *буду писати, будете ходити*.

The future tense of verbs of the imperfect form is used in the following forms: personal forms of the auxiliary verb to be - *бути* — *буду, будеш, буде, будемо, будете, будуть* + infinitive: *буду писати, будете ходити*.

Exercise 6. Read/Читайте .

Минулий час: 1. Вона читала. 2. Він слухав. 3. Батько відпочивав. 4. Баба гуляла. 5. Діти гралися. 6. Друзі готували домашнє завдання. 7. Я снідала. 8. Вони обідали вдень.

Майбутній час: 1. Вона буде читати. 2. Він буде слухати. 3. Батько буде відпочивати. 4. Баба буде гуляти. 5. Діти будуть гратися. 6. Друзі будуть готувати домашнє завдання. 7. Я буду снідати. 8. Вона буде обідати вдень.

Exercise 7. Put verbs in the past and future tenses/Поставте дієслова у минулому і майбутньому часах.

Мати, бути, читати, слухати, відповідати, розказувати, жити, відпочивати, оглядати, дивитися, готувати, снідати, обідати, вечеряти, писати, подорожувати, знати, розуміти.

Exercise 8. Open the brackets. Put verbs in the past and future tenses/Відкрийте дужки. Поставте дієслова у минулому і майбутньому часах.

1. Мама (готувати) обід. 2. Син (читати) книжку. 3. Батько (розповідати) про його день. 4. Вона (писати) лист. 5. Друзі (дивитися) фільм. 6. Лікар (оглядати) пацієнта. 7. Туристи (подорожувати) Україною. 8. Батьки (слухати) сина. 9. Дід (відпочивати) у парку. 10. Я (купувати) продукти у магазині. 11. Він (продавати) фрукти і овочі. 12. Вона (готувати) борщ. 13. Вона (бути) студенткою. 14. Студенти (готуватись) до занять.

Exercise 9. Read the text/Прочитайте текст.

Купуємо ліки

Мене звали Ентоні. Я приїхав з Америки до України на навчання. У майбутньому я хочу стати лікарем. Мої батьки лікарі, тому я обрав цю професію також. В Україні я перебуваю лише кілька місяців, тому ще добре не знаю української мови. Але я хочу розповісти свою історію проте, як я захворів і змушений був піти до аптеки, щоб купити ліки. Я не був на огляді у лікаря. Проте я виміряв температуру і вона була 38,5 градусів. Мене боліло горло, голова, відчував слабкість. Я вирішив купити в аптеці всі необхідні ліки, щоб швидко одужати. Я запитав у фармацевта:

– Добрий день. Скажіть, будь ласка, що у вас є від болю горла і високої температури.

– Добрий день. Чи були ви на огляді у лікаря?

– Ні.

– Коли у вас піднялася температура, і коли з'явився біль горла?

– Біль у горлі я відчув нещодавно. А от температура піднялася вчора ввечері.

Вже було пізно йти до аптеки чи до лікаря. Тому я вирішив піти за ліками сьогодні зранку.

– Гаразд. Я можу запропонувати вам дієві ліки від горла, а також від температури.

– Дякую вам. До побачення.

– Прошу. До побачення.

Exercise 10. Answer the questions to the text/ Відповідайте на питання до тексту:

1. Як звати хлопця?
2. Звідки він приїхав?
3. Ким хоче стати Ентоні?
4. Які скарги були у хлопця?
5. Як він зрозумів, що він захворів?
6. Чи була у Ентоні висока температура?
7. Чи був хлопець у лікаря на огляді?
8. Що боліло хлопця?
9. Яким був діалог Ентоні і фармацевта?
10. Чи купив хлопець необхідні ліки?

Exercise 11. Retell the text /Перекажіть текст.

Exercise 12. Did you get sick during your stay in Ukraine? How were you treated? Have you consulted a doctor?/Чи хворіли ви під час перебування в Україні? Як ви лікувалися? Чи зверталися до лікаря?

Exercise 13. Read the text/Прочитайте текст.

Мій вихідний день

Мене звати Ендрю. Я іноземець. Зараз я живу і навчаюся у Львові. Я хочу стати лікарем, тому я навчаюся у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького.

Сьогодні неділя. Я планую відпочивати весь день. Оскільки вчора я підготувався до занять, які будуть у понеділок, тому сьогодні я можу відпочивати. У Львові є дуже багато гарних і цікавих музеїв. Вони знаходяться в центрі міста та неподалік. Мій друг з Єгипту зацікавився моєю пропозицією відвідати музеї Львова. Я не заперечував і ми о першій годині пішли до центру. Я помітив одразу дуже цікаву і старовинну архітектуру міста. Тому Львів ще називають «музей під відкритим небом». Зараз назву кілька музеїв, які ми хочемо оглянути: Національний музей у Львові ім. Андрея Шептицького, Львівська національна галерея мистецтв ім. Бориса Возницького, Художньо-меморіальний музей Олекси Новаківського, Художньо-меморіальний музей Олени Кульчицької, Художньо-меморіальний музей Леопольда Левицького, Художньо-меморіальний музей Івана Труша, Музично-меморіальний музей Соломії Крушельницької, Львівський літературно-меморіальний музей Івана Франка, Національний музей-меморіал жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», Музей Арсенал. Львівський історичний музей. А на вулиці Пекарській знаходиться «Музей-заповідник «Личаківський цвинтар». Ми не відвідали всі музеї, але ми можемо сказати, що в українців дуже багата культура.

Exercise 14. Answer the questions to the text/Відповідайте на питання до тексту.

1. Як звати студента?
2. Де живе і навчається Ендрю?
3. Ким хоче стати Ендрю?

4. Розкажіть, про плани хлопця на вихідні. Що він робив у суботу та неділю?
5. Які музеї відвідали хлопці?
6. Розкажіть, які музеї знаходяться у вашому місті.
7. Якими були враження хлопців?

Exercise 15. Write a short story, what museums are in your city/ Напишіть коротку розповідь про те, які музеї знаходяться у вашому місті.

LESSON 12

Adverb as a part of speech that characterizes an action. Categories of adverbs by meaning. Season.

ТЕМА 12. Прислівник як частина мови, що характеризує дію. Розряди прислівників за значенням. Пори року.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

Прислівник – це незмінна частина мови, що виражає якісну кількісну ознаку дії чи стану або ступінь чи міру вияву іншої ознаки. Відповідає на питання: як?, де?, коли?

1. Прислівники, що відповідають на питання як?

Adverbs, which answer the question **how?**

Близько, весело, високо, вузько, далеко, дешево, добре, дорого, жарко, зрозуміло, мовчки, лагідно, напам'ять, необхідно, низько, обов'язково, обережно, пішки, повільно, погано, правильно, смачно, сонячно, сумно, тепло, терміново, уважно, швидко, широко, холодно, хмарно, цікаво.

Exercise 1. Put the questions to the following answers/Поставте запитання до поданих відповідей.

Зразок: *Сьогодні холодно. Яка сьогодні погода?*

1. Вчора було холодно. Яка погода була вчора?

2. ....? _____ _Завтра буде холодно.
3. ....? _____ Вчора було тепло.
4. ....? _____ Завтра буде тепло.
5. ....? _____ Завтра буде холодно.

2. Прислівники, що відповідають на питання: де?, куди?, звідки?

Близько, далеко, додому, вгору, вгорі, всередині, вниз, вперед, збоку, звідси, звідти, згори, зверху, здалека, ліворуч, праворуч, між, назад, навпроти, недалеко, посередині, попереду, прямо, спереду, сюди, тут, там, туди.

Exercise 2. Answer the following questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Що є праворуч? Праворуч є двері, шафа...
2. Що є ліворуч? Ліворуч є вікно, ...
3. Що є попереду? Попереду є дошка, ...
4. Що є позаду? Позаду є стіна, ...
5. Що є на парті ліворуч? На парті ліворуч є книжка, ...
6. Що є на парті праворуч? На парті праворуч є ...
7. Що є ліворуч від дошки? ...
8. Що є праворуч від дошки?...

Exercise 3. Describe your classroom, using adverbs/ Опишіть свою аудиторію, використовуючи прислівники.

Зразок: Це моя аудиторія. В аудиторії є дошка. Вона розміщена попереду, на стіні. Дошка нова, велика. Біля дошки зліва є годинник.

3. Прислівники часу, що відповідають на питання коли?: зранку, ввечері, вдень, вночі, вчора, сьогодні, завтра, зараз, раніше, навесні, взимку, восени, влітку, завжди, іноді (інколи), ніколи, пізніше, післязавтра, після, позавчора, потім, рано, пізно, спочатку, сьогодні, щодня, щотижня, щороку.

Exercise 4. Answer the following questions/Дайте відповіді на запитання.

Зразок: Коли ви слухаєте музику? – Я слухаю музику ввечері.

1. Коли люди працюють?
2. Коли люди снідають?
3. Коли люди обідають?
4. Коли люди вечеряють?
5. Коли люди відпочивають?
6. Коли люди сплять?

Exercise 5. Add the adverbs to the following words/Допишіть прислівники до поданих слів.

Зразок: весна (коли?) - навесні.

Літо (коли?)

Осінь (коли?)

Зима (коли?)

Рік (коли?)

День (коли?)

Вечір (коли?)

Ранок (коли?)

Тиждень (коли?)

4. Прислівники, що відповідають на питання: як багато?, скільки?, наскільки?/Adverbs that answer the questions : how many?, how much?

Багато, мало, трохи, зовсім, дуже.

Exercise 6. Insert an adverb instead of dots/Вставте замість крапок прислівник.

1. Я читаю...2. Він розуміє ... 3. Вона співає ... 4. Діти розмовляють ... 5. На вулиці...

Слова для довідки: правильно, швидко, гарно, добре, холодно, повільно.

Запам'ятайте антоніми:

Високо-низько

Глибоко-мілко

Далеко-близько

Добре-погано

Вночі-вдень

Голосно-тихо

Вперед-назад

Вниз-вверх

Ввечері-зранку

Exercise 7. Find out antonyms for the following words/Доберіть антоніми до слів:

Зразок: сонячно- хмарно

весело-сумно.

Правильно-

Тут-

Холодно-

Добре-

Голосно-

Швидко-

Весело-

Важко-

Сьогодні-

Пори року

У природі є чотири пори року: зима, весна, літо, осінь. Взимку є сильний мороз. Вітер. Скрізь сніг. Сьогодні дуже холодно. Люди йдуть швидко, тому що їм холодно. Взимку святкуємо Різдво. Навесні все розквітає, зеленіє. Дні стають довшими. Температура повітря піднімається. Навесні святкуємо Великдень. Літо – прекрасна пора, бо у природі досягають ягоди, овочі, фрукти. Час відпочинку для дорослих і дітей. На зміну літа приходить осінь, яка щедра врожаєм. Діти йдуть до школи після канікул. А потім знову настає зима.

Exercise 8. Answer the questions/Відповідайте.

1. Які пори року ви знаєте?

2. Яке свято є взимку?

LESSON 13

Nouns and personal pronouns in the singular. Temperament and professional activity.

*ТЕМА 13. Іменники та особові займенники у знахідному відмінку однини.
Темперамент і професійна діяльність*

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.

2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.

3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань

(робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.

4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.

5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183 с.

6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

1. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Answer the questions using the words in parentheses in the correct form/Дайте відповіді на питання, вживаючи слова в дужках у потрібній формі.

Що слухають студенти? (лекція, текст, диктант, пісня, завдання, питання, відповіді).

Кого слухають студенти? (викладач, професор, декан, викладачка, подруга).

Що ви купуєте в магазині? (хліб, вода, молоко, риба, м'ясо, сир, цукор, сметана).

Кого ти зустрів в університеті? (викладачка, друг, подруга, професор, декан).

Що ви бачили на вулиці? (будинок, дерево, трамвай, магазин, пошта, зупинка).

Кого ви бачили в парку? (хлопець, дівчина, подруга, друг, сусід і сусідка).

Exercise 2. After certain verbs the accusative case with preposition про (about) denotes the object of thinking/Запишіть дієслова, які вживаються у знахідному відмінку з прийменником «ПРО».

	про КОГО?	про ЩО?
писати	про вчителя	про Україну
читати	про поета	про Індію
розповідати	про друга	про екскурсію
мріяти	про дівчину	про зустріч
думати	про сестру	про батьківщину

Exercise 3. Complete the sentence using the words in parentheses in the correct form/Закінчіть речення, вживаючи слова в дужках у потрібній формі.

Ахмед часто думає про ... (брат, подруга, батьківщина, навчання).

Аня розповідала в листі про ... (університет, місто, друг, гуртожиток, подруга).

Я пишу в листі про ... (друг, життя, університет, навчання, викладачка, подруга).

Студенти мріють про ... (відпочинок, екскурсія, зустріч, батьківщина).

Ми читали про ... (медицина, кіно, театр, Львів, Україна).

Exercise 4. Put questions to the sentences as in the model/ Поставте запитання до речень, як у моделі./

Модель: Він пише про місто. Про що він пише?

Тарас розповідає про друга.

Батько часто думає про сина.

Учора ми читали **про театр**.
 Студенти співали пісню **про Київ**.
 Шевченко писав **про Україну**.
 Я часто думаю **про матір**.

Він розповідав **про подругу**.

Exercise 5. Answer the questions, using the words given on the right/Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова, подані праворуч.

Що знаходиться на цій вулиці?

Де вчиться ваш друг ? університет

Про що він розповідав?

Що ви читаєте?

Де лежить лист? книга

Що лежить на столі?

Про що ви говорите?

Хто сидить в аудиторії?

Кого питає професор? студент

Про кого ви говорите?

Кого ви давно не бачили?

Про кого ви думаєте? мати і сестра

Хто писав цей лист?

Exercise 6. Write the forms of personal pronouns in the possessive case/ Запишіть форми особових займенників у знахідному відмінку.

Singular (однина)		Plural (множина)	
Nominative (Н.в.)	Accusative (Зн. в.)	Nominative (Н.В.)	Accusative (Зн.в.)
Хто? Що?	.Кого? Що?	Хто? Що?	Кого? Що?
я	мене	ми	нас
ти	тебе	ви	вас
він	його	вони	їх
вона	її		

Exercise 7. Answer the questions in the negative. Write down the answers/Відповідайте на питання негативно. Запишіть відповіді.

Model: - Хто ця дівчина? Я не знаю її. Я не зустрічав її раніше.

1. Хто цей хлопець? 2. Хто ця жінка? 3. Хто цей юнак? 4. Хто ці люди? 5.

Хто ця дитина? 6. Хто ці діти?

Exercise 8. Use the required pronouns/Використовуйте потрібні займенники.

Я маю друга. Я хочу запросити ... в гості.

Де Оксана? - Я не бачив ... в школі.

Мої батьки живуть у Києві. Я давно не бачив ...

Що ви будете робити в суботу? Я хочу запросити... на концерт.

Де моя ручка? - Я бачив ... на столі.

Де мої ключі? - Я бачив ... у кімнаті.

Де ви купували ці квіти? - Я купував... на базарі.

Exercise 9. Read the text/Прочитайте текст.

Професія лікаря-найгуманніша на землі. Але не кожна людина може бути лікарем.

Він кожного дня іде на допомогу людям, дарує їм здоров'я і радість життя.

Вдень і вночі лікар готовий приходити до хворого, вислуховувати його скарги і лікувати.

Лікарем може бути людина, яка забуває про свої проблеми і турботи, а думає тільки про пацієнта і спішить допомогти йому. Він кожного дня віддає своє серце в ім'я життя.

Exercise 10. Answer the questions in the text/Дайте відповіді на питання по тексті.

1. Яка професія найгуманніша на землі?
2. Кому допомагає лікар?
3. Коли він іде на допомогу хворому?
4. Що дарує лікар пацієнтам?
5. Чому професія лікаря настільки важлива?

LESSON 14

Adjectives and possessive pronouns in the Possessive case singular. Doctor, society, state.

ТЕМА 14. Прикметники та присвійні займенники у знахідному відмінку однини. Лікар, суспільство, держава

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. – Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.
6. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Endings for the accusative case of possessive pronouns and adjectives which modify animate nouns/Запишіть граматичні форми прикметників та присвійних займенників у знахідному відмінку однини.

	Nominative (Н.в.)	Accusative (Зн.в.)	Endings (закінчення)
Masculine (чол.р.)	наш новий	нашого нового	1. ого

Чийого? Якого?	студент їхній старий учитель	студента їхнього старого вчителя	
Feminine (ж.р.) Чию? Яку?	наша нова подруга їхня стара тітка	нашу нову подругу їхню стару тітку	2. у 3. ю

Це наш новий журнал.

Який журнал ви читаєте?

Я читаю **новий журнал**.

Чий журнал ви читаєте?

Я читаю **наш журнал**.

Це його нова книга.

Яку книгу ви читаєте?

Я читаю **нову книгу**.

Чию книгу ви читаєте?

Я читаю **його книгу**.

Це наш новий викладач.

Якого викладача ви бачили сьогодні?

Я бачив сьогодні **нового викладача**.

Чийого викладача ви сьогодні бачили?

Я бачив сьогодні **нашого викладача**.

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Який диктант ви писали сьогодні, важкий чи легкий?

Яку вправу ви пишете, першу чи другу?

Яку пісню ви співаєте, українську чи іспанську?

Яку газету ви читаєте, сьогоднішню чи вчорашню?

Яке пальто він купив, зимове чи літнє?

Який костюм він купив, чорний чи синій?

Яку сестру ви чекаєте, старшу чи молодшу?

Яку студентку ви зустрічаєте, знайому чи незнайому?

Якого брата ви давно не бачили, старшого чи молодшого?

Якого письменника запрошували студенти в університет, українського чи польського?

Exercise 3. Finish the following sentences/Закінчить наступні речення.

Вчора я зустрів ... (моя сестра).

Він добре знає ... (твій друг).

Ми читаємо ... (цікавий текст).

Діти співають ... (українська пісня).

Студенти вивчають ... (українська мова).

Учні уважно слухають ... (молодий вчитель).

Exercise 4. Answer the questions using the words given on the right/Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова, подані праворуч.

Який фільм ви дивились учора? новий індійський

Яку газету ти читаєш? сьогоднішня

Яку музику ви любите? сучасна

Якого викладача ви зустріли в коридорі? незнайомий молодий

Якого брата давно не бачив Гнат? старший

Exercise 5. Put questions to the italicized words and write them down/Поставте запитання до виділених слів і запишіть їх.

Ти знаєш **мою** адресу?

Степан читав **мій** лист.

Він добре знає **наше** місто.
Оксана читає **твою** книгу.
Гнат пам'ятає **мою** сестру.
Ми бачили **їхній** гуртожиток.
Студенти бачили сьогодні **нашого** нового викладача.
Ми слухали **його** пісню.
Я бачив **її** в ранці.
Ми зустріли **його** сестру.
Він добре знає **її** брата.

Exercise 6. Use the pronouns МІЙ, ТВІЙ, НАШ, ВАШ in the required form/ Використовуйте займенники МІЙ, ТВІЙ, НАШ, ВАШ у потрібній формі.

- Ти знаєш ... сестру? - Так, я знаю ... сестру.
- Де ... книга? - Ти не бачив ... книгу? - Ні, я не бачив ... книгу.
- Ви знаєте ... друга? - Так, добре знаю ... друга.
- Можна взяти ... ручку?
- Можна взяти ... олівець?
- Ви знаєте ... батька? - Так, я знаю ... батька.
- Ви знаєте ... нову студентку? - Так, ми добре знаємо ... нову студентку.
- Я вчора бачив ... молодшого брата.
- Можна подивитись ... фотографії.

Exercise 7. Read the text/ Прочитайте текст.

Микола Амосов.

(1913-2002)

Ім'я Миколи Амосова назавжди увійшло в історію медицини України.

Його знають не тільки як видатного хірурга, але і як письменника, педагога, біокібернетика.

З 1952 року Микола Амосов жив у Києві і очолював клініку торакальної хірургії. У клініці під його керівництвом виконували складні операції на серці і легенях.

Микола Амосов цікавився проблемами сучасної медицини та психологічної кібернетики.

Він не тільки видатний хірург, але і теоретик медицини, філософії, соціології, педагог і письменник. Його повість "Думки і серце" перекладена на 30 мов світу. У повісті він описав відчуття лікаря у процесі лікування хворих.

Exercise 8. Finish the following sentences/ Закінчить наступні речення.

1. Ім'я Миколи Амосова назавжди увійшло ...
2. Його знають не тільки як ...
3. З 1952 року він очолює ...
4. У клініці, яку він очолював, роблять ...
5. Микола Амосов цікавився проблемами ...
6. Його повість "Думки і серце" ...

Exercise 9. Write the questions in the highlighted words/ Запишіть питання до виділених слів.

1. З 1952 року Микола Амосов очолював **клініку торакальної** хірургії.
2. Микола Амосов досліджував **торакальну хірургію**.
3. Микола Амосов написав і видав **книгу** "Думки і серце".
4. З 1952 року Микола Амосов жив і працював **в Києві**.
5. Книга Миколи Амосова розповідає **про роботу** лікарів.

Exercise 10. Answer the questions/ Дайте відповіді на питання.

1. Яке місце займає Микола Амосов в українській медицині?

2. Що цікавило Миколу Амосова?
3. Де жив і працював Микола Амосов?
4. Яку клініку він очолював?
5. Яку книгу написав Микола Амосов?
6. Про що ця книга?
7. Про кого книга Миколи Амосова?
8. Які проблеми цікавили Миколу Амосова?

LESSON 15

Verb. Imperfect and perfect form of the verb. The meaning and use of verbs with the particle -ся, -сь. Home and life. Rental housing. Utilities.

ТЕМА 15. Дієслово. Недоконаний і доконаний вид дієслова. Значення і вживання дієслів із часткою -ся, -сь. Дім і побут. Оренда житла. Комунальні послуги

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Граматичні таблиці з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення /Укл.: Н.О.Ворона, Т.О.Дегтярьова, Н.Л.Дунь та ін. - Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 76с.
2. Пентилюк М., Іваненко О. Українська мова: Підручник-комплект. - Київ: Ленвіт, 2001. 289 с.
3. Лобода В., Скуратівський Я., Українська мова в таблицях: Довідник. - Київ: Вища школа, 2019. 198 с.
4. Українська мова для іноземних студентів: Посібник.- Тернопіль: Вид-во ТДМУ "Укрмедкнига", 2017. 288с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

Табл.1. Вживання недоконаного і доконаного видів дієслів:

Недоконаний вид	Доконаний вид
<p><i>1. Незавершеність дії:</i></p> <p>Амман пише вправу. Гріцелія читає текст.</p>	<p><i>1. Завершеність, закінчення дії:</i></p> <p>Самуель написав вправу. Ядвіга прочитала текст.</p>
<p><i>2. Відсутність результату:</i></p> <p>Ахмед писав листа батькам. Хуан вчив слова.</p>	<p><i>2. Наявність результату дії:</i></p> <p>Мохамад написав листа братові. Саміра вивчила слова.</p>

УВАГА! Запам'ятайте видові пари дієслів:

іти — прийти	говорити — сказати
писати — написати	робити — зробити
шукати — знайти	читати — прочитати
вчити — вивчити	мити — помити
рости — вирости	засинати — заснути
прокидатися — прокинутися	повторювати — повторити

Табл. 2. Вживання дієслів недоконаного чи доконаного виду для означення особливості виконання дії:

Недоконаний вид	Доконаний вид
<p><i>Одночасність дії:</i> Саміра <u>слухала</u> знайому мелодію і <u>здавала</u> рідну країну. Ахмад <u>читав</u> текст, і всі <u>студенти</u> слухали його. Ельвіра <u>снідала</u> і <u>наспівувала</u> пісню.</p>	<p><i>Послідовність дії:</i> Саміра <u>почула</u> знайому мелодію і <u>здавала</u> рідну країну. Викладач <u>прочитав</u> текст і <u>запитав</u> студентів, чи вони все <u>зрозуміли</u>. Ельвіра <u>поснідала</u> і <u>пішла</u> в університет.</p>

УВАГА! Порівняйте і зрозумійте запитання та відповіді:

Скільки часу (як довго?) ви вчили цей текст? Анна вчила текст півгодини (30 хвилин).

Скільки слів (число?) ви вивчили? Самуель вивчив 10 нових слів.

Табл. 3. Способи розрізнення видів дієслова:

Недоконаний вид	Доконаний вид
1. Префікс: наявність чи відсутність	
рости писати робити іти бігти	в рости на писати, до писати з робити, пер еробити при йти, з йти при бігти
2. Різні суфікси	
засинати кінчати повторювати виконувати стрибати	заснути кінчити повторити виконати стрибнути
3. Зміна звуків у коренях слів	
в и ирати с к акати з б ирати	в и терти с к очити з б ирати
4. Зовсім інші слова (суплетивізм)	
брати шукати говорити	вз я ти зна й ти ска з ати
5. Зміна наголосу	
роз р ізати роз к идати	роз р ізати роз к идати

Табл. 4. Використання дієслів із постфіксом ся(сь) у видах дієслів:

вид	Недоконаний вид	Доконаний вид
	<i>Починатися (1 дієвідміна)</i>	<i>Початися (1 дієвідміна)</i>
час		
теперішній	День почина є ться Пари почина ю ться	

минулий		Урок почина в ся Пара почина л ася Заняття почина л ося Іспити почина л ися	Урок почав с я Пара почав л ася Заняття почав л ося Іспити почав л ися
майбутній		Урок починатим е ть с я Пари починатим у ть с я	Урок почн е ть с я Пари почн у ть с я
		<i>Закінчуватися (1 дієвідміна)</i>	<i>Закінчитися (2 дієвідміна)</i>
теперішній		Навчання закінчу є ть с я Лекції закінчу ю ть с я	
минулий		Екзамен закінчува в ся Перерва закінчува л ася Захворювання закінчува л ося Заліки закінчува л ися	Екзамен закінчив с я Перерва закінчил л ася Захворювання закінчил л ося Заліки закінчил л ися
майбутній		Семестр буде закінчуват и ся Розмови будуть закінчуват и ся	Семестр закінч и ть с я Розмови закінчат ь ся

УВАГА!

Теперішній час	Я	ми ю ся	МИ	ми є мося
	ТИ	ми є шся	ВИ	ми є теся
	ВІН	ми є ться	ВОНИ	ми ю ться
	ВОНА	ми є ться		
	ВОНО	ми є ться		
Минулий час	Я	ми в ся	МИ	ми л ися
	ТИ	ми в ся	ВИ	ми л ися
	ВІН	ми в ся	ВОНИ	ми л ися
	ВОНА	ми л ася		
	ВОНО	ми л ося		
Майбутній час	Я	митим у ся	МИ	митим е мося
	ТИ	митим е шся	ВИ	митим е теся
	ВІН	митим е ться	ВОНИ	митим у ться
	ВОНА	митим е ться		
	ВОНО	митим е ться		

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Read the text. Find and write all the verbs from it. Find out what kind (imperfect or perfect) they belong to/ Прочитайте текст. Знайдіть і выпишіть із нього всі дієслова. З'ясуйте, до якого виду (недоконаного чи доконаного) вони належать.

Мене звати Самір. Я живу в гуртожитку, в кімнаті № 327.

Моя кімната знаходиться на третьому поверсі. Це маленька, але світла

кімната, тому що крізь вікно завжди світить сонце. У кімнаті є небагато меблів: стіл, два стільці, ліжко, книжкова полиця і шафа. На столі завжди лежать мої зошити, на полиці стоять підручники, а в шафі висить мій одяг.

Раніше зі мною жив Ахмед. Він приїхав з Лівану. Але тепер він переїхав у велику кімнату № 425.

У кімнаті я пишу домашні завдання, готуюся до занять, а коли все напишу і вивчу, то слухаю музику або іду в хол. У холі гуртожитку є великий телевізор. Там ми дивимося фільми і різні телепрограми.

Exercise 2. Answer the questions. Underline verbs with the postfix ся (сь)/ Дайте відповіді на запитання. Підкресліть дієслова із постфіксом ся(сь).

1. Коли ви народилися?
2. Коли народилася ваша мати?
3. Коли народився ваш батько?
4. Коли ви почали вчитися у школі?
5. Як довго ви вчилися у школі?
6. У якому місяці почалося ваше навчання у медичному університеті?
7. У якому місяці закінчився 1 семестр?
8. У якому місяці закінчилася зимова сесія?
9. На скільки семестрів ділиться навчальний рік в Україні?
10. Коли закінчується II семестр у медичному університеті?

Exercise 3. Instead of dots, write one of the verbs in parentheses in the correct form/ Напишіть замість крапок одне з дієслів, що в дужках, у правильній формі.

Зразок: Кожного дня Амір ... в університет о 8 годині 45 хвилин (іти, прийти).

Кожного дня Амір іде в університет о 8 годині 45 хвилин.

1. Щодня після обіду студенти ... домашнє завдання (робити, зробити).
2. Саміра швидко ... вправу (писати, написати).
3. Ольга і Анвар ... виконувати домашнє завдання і пішли в кіно (закінчувати, закінчити).
4. У червні ... канікули (починатися, початись).
5. Емілія довго ... хімію (вчити, вивчити).
6. Христіан щотижня ... братові (телефонувати, зателефонувати).

Exercise 4. Make a sentence from the given words. Underline imperfective verbs/ Складіть речення із наведених слів. Підкресліть дієслова недоконаного виду.

1. Саміра, лист, батьки, писати.
2. Таміка, аптека, ліки, купити, в.
3. Мама, школа, у, працювати.
4. Сидіти, Ахмед, диван, на.
5. Асад, книга, читати.
6. Морозиво, їсти, Марія.
7. Хліб, щодня, студенти, купувати.
8. Стіна, шафа, біля, стояти.
9. Мохамад, написати, робота, добре, контрольна.
10. Телевізор, дівчина, дивитися.

Exercise 5. Read the phrase. Add verbs of the perfect form to the given verbs of the imperfect form. Find unknown verbs in the dictionary/Прочитайте словосполучення. До поданих дієслів недоконаного виду допишіть дієслова доконаного виду. Невідомі дієслова знайдіть у словнику.

Зразок: Малювати картину — Намалювати картину.

1. Будувати будинок —
2. Лікувати хворого —
3. Чистити зуби —
4. Ремонтувати годинник —
5. Радіти другові —
6. Писати вправу —
7. Вивчати українську мову —
8. Закінчувати урок —
9. Читати книгу —
10. Співати пісню —

Exercise 6. Write a sentence. Put the words on the right in the correct form/Напишіть речення. Слова справа поставте у правильній формі.

1. Анвар... в університетській бібліотеці. : працювати
Анвар ... з університетської бібліотеки. : повертатися
2. Хлопці ... в студентську поліклініку. : ходити
О 19 годині вони... зі студентської поліклініки. : прийти
3. Минулого тижня Альбіна ... на цікаву екскурсію. : їздити
Вона пізно ... з цікавої екскурсії. : приїхати
4. Пасажир ... у водія автобуса квиток. : просити
Водій автобуса ... пасажирові квиток. : дати
5. Зимовий семестр ... у грудні. : закінчитися
Літній семестр ... у травні. : закінчуватися

Exercise 7. Read the text. Answer the questions/Прочитайте текст. Дайте відповіді на запитання.

МІЙ СМАЧНИЙ ДЕНЬ

Мене звати Марта. Я навчаюся на першому курсі медичного університету. Я живу в гуртожитку, а моя подруга Ремі орендує квартиру.

Я їм три рази на день: вранці, вдень і ввечері. У гуртожитку в кінці коридору є невелика кухня. Там я снідаю. На сніданок я п'ю чай з лимоном або каву з молоком, смажу яєчню з двох яєць і роблю бутерброд з ковбасою, з шинкою або з твердим сиром. Ще я дуже люблю м'який білий сир зі сметаною. Після сніданку я йду до університету.

Обідаю я завжди в їдальні, яка розташовується на першому поверсі теоретичного корпусу нашого університету. На перше я замовляю суп з овочів та бобів або борщ. На друге я їм картоплю, гречану чи пшеничну кашу з м'ясом або з котлетою. Часом я беру рис із овочами, млинці, налисники з сиром і різні салати. В кінці обіду я п'ю теплий компот зі свіжих чи сушених фруктів, сік або зелений чай із трав.

Після занять я іду до читальної зали студентської бібліотеки. Там усі студенти багато працюють: читають, повторюють, вивчають новий матеріал. Увечері я поспішаю до гуртожитку і готую собі вечерю. Інколи я запрошую свою подругу Ремі та інших друзів. Часто ми готуємо всі разом. Ми варимо макарони, смажимо картоплю, тушкуємо овочі. Взимку ми часто відкриваємо овочеві чи м'ясні консерви, які нам приготувала мама чи бабуся. Восени ми їмо свіжі овочі та фрукти, які купуємо на ринку недалеко від медичного університету.

У вихідний день Ремі запросила мене до себе, і ми вдвох приготували святковий обід зі страв, які ми любимо. Ми нарізали зелені салати, зварили традиційний український червоний борщ та вареники з сиром, запекли птицю та м'ясо. Потім ми все з апетитом з'їли. Нам подобається куварити

разом. Ось так проходить мій смачний день.

Questions to the text/Питання до тексту

1. Де живе Марта та її подруга?
2. Що Марта п'є вранці?
3. Що вона готує на сніданок?
4. Де дівчина обідає?
5. Де знаходиться студентська їдальня?
6. Що Марта замовляє на обід?
7. Що вона п'є в кінці обіду?
8. Що роблять студенти в читальній залі бібліотеки?
9. Де студенти зазвичай вечеряють?
10. Що вони їдять на вечерю?
11. З ким Марта любить готувати їжу у вихідні дні?
12. Чому текст має назву "Мій смачний день"?

Tasks for the text/Завдання до тексту

1. Від підкреслених дієслів недоконаного виду утворіть дієслова доконаного виду.
2. Знайдіть у тексті і випишіть дієслова із постфіксом -ся(сь).
3. В останньому абзаці тексту знайдіть дієслова доконаного виду.

Exercise 8. In the given sentences find verbs with the postfix ся (сь). Put them in the right form. Write the corrected sentences /У поданих реченнях знайдіть дієслова із постфіксом -ся(сь). Поставте їх у правильній формі. Запишіть виправлені речення.

Зразок:

Студенти нашої групи познайомитися з новим викладачем.

Студенти нашої групи познайомилися з новим викладачем.

1. Андрієві дуже подобалися Анна.
2. Хаді навчатися в медичному університеті.
3. Медицина подобається моїй подрузі.
- 4.хлопець миюся у ванні.
5. Мій друг дуже часто зустрічаємося з сестрою.
6. Брат Ефії народитися у двохтисячному році.
7. Мені подобатися українська музика.
8. Біля нашого університету знаходяться затишний парк.
9. У Львові навчаюся багато іноземних студентів.
10. Саїдові дуже подобалася гуляти у центрі Львова.

Exercise 9. Read the text of exercise № 7 "My delicious day". Write verbs of the imperfect form from the text. Prepare an oral story about how you cook /Прочитайте текст вправи № 7 "Мій смачний день". Випишіть з тексту дієслова недоконаного виду. Підготуйте усну розповідь про те, як ви готуєте їжу.

Exercise 10. Write a sentence, put the verbs in the correct form. Underline perfect verbs/Запишіть речення, поставте дієслова у правильній формі. Підкресліть дієслова доконаного виду.

1. Джессіка (любити) дивитися телепередачі.
2. Учора в кафе Мустафа (замовити) чорну каву.
3. Автобус (зупинитися) біля гуртожитку.
4. Ендрю часто (запізнюватися) на заняття.
5. Студенти-іноземці уважно (слухати) викладача.
6. У пацієнта (заболіти) вухо.
7. Перед заліком студенти (повторити) правила граматики.

8. Вільям (мріяти) стати кардіологом.
 9. Аліса вже (могти) говорити українською мовою.
 10. У кімнаті ліжко (стояти) ліворуч від вікна.

Exercise 11. Read the verbs in Table 4 again. Compose dialogues with any of these verbs on a topic close to student life/ Ще раз прочитайте дієслова, подані у таблиці 4. Укладіть діалоги з будь-яким із цих дієслів на тему, близьку до студентського життя.

Зразок:

- Коли починаються заняття у Львівському медичному університеті імені Данила Галицького?
- О дев'ятій годині п'ятнадцять хвилин.
- А коли закінчиться третя пара?
- О п'ятнадцятій годині двадцять хвилин.

Exercise 12. Insert one of the verbs with the postfix ся (сь) in the correct form and at the correct time in the given sentences/ У подані речення вставте одне з дієслів із постфіксом -ся(сь) у правильній формі й у правильному часі.

Ми ... після занять. Перша пара ... об одинадцятій годині. Наші заняття... зранку. Після лекцій в університеті ... практичні заняття. Зимові канікули ...у лютому. Другий семестр ... у червні. Консультація ... через п'ятнадцять хвилин. Конференція ... після третьої пари. Іспити... через місяць.

Дієслова для довідки:

зустрічатися-зустрітися, закінчуватися-закінчитися, починатися-початися, розпочинатися-розпочатися, завершуватися-завершитися.

LESSON 16

Verbs of motion *іти, їхати*. Means of transport. .

ТЕМА 16. Дієслова руху іти, їхати. Види транспорту

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Граматичні таблиці з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення /Укл.: Н.О.Ворона, Т.О.Дегтярьова, Н.Л.Дунь та ін. - Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 76 с.
2. Пентилюк М., Іваненко О. Українська мова: Підручник-комплект. - Київ: Ленвіт, 2001.- 289 с.
3. Лобода В., Скуратівський Я., Українська мова в таблицях: Довідник. - Київ: Вища школа, 2019. 198 с.
4. Українська мова для іноземних студентів: Посібник.- Тернопіль: Вид-во ТДМУ "Укрмедкнига", 2017. 288с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

In Ukrainian language the action of going is expressed by two verbs: **ІТИ** (to go on foot) and **ЇХАТИ** (to go, to drive).

Write down this rules/Запишіть ці правила

The forms of present tense/ Форми теперішнього часу.

Present tense	Present tense
Я – ІДУ	Я – ЇДУ

ТИ – ІДЕШ ВІН, ВОНА, ВОНО – ІДЕ МИ – ІДЕМО ВИ – ІДЕТЕ ВОНИ – ІДУТЬ	ТИ – ЇДЕШ ВІН, ВОНА, ВОНО – ЇДЕ МИ – ЇДЕМО ВИ – ЇДЕТЕ ВОНИ – ЇДУТЬ
--	--

The forms of past tense/ Форми минулого часу.

Past tense	Past tense
ВІН (Я, ТИ) – ІШОВ ВОНА (Я, ТИ) – ІШЛА ВОНИ (МИ, ВИ) – ІШЛИ	ВІН (Я, ТИ) – ЇХАВ ВОНА (Я, ТИ) – ЇХАЛА ВОНИ (МИ, ВИ) – ЇХАЛИ

Note. The i in steam of the verb may change to й if the preceding word ends in a vowel.

Івань іде.

Марія йде.

Memorize/Запам'ятайте :

The verbs **ІТИ, ЇХАТИ** belong to imperfective verbs. They have perfective forms:

ІТИ – **ПІТИ**

ЇХАТИ – **ПОЇХАТИ**

Note that perfective verbs are used only in past and future tense:

Write in exercise book/Запишіть у зошит.

Past tense	Past tense
ВІН (Я, ТИ) – ПІШОВ ВОНА (Я, ТИ) – ПІШЛА ВОНИ (МИ, ВИ) – ПІШЛИ	ВІН (Я, ТИ) – ПОЇХАВ ВОНА (Я, ТИ) – ПОЇХАЛА ВОНИ (МИ, ВИ) – ПОЇХАЛИ

The perfective future tense forms of verbs *іти-їхати*/ Форми доконаного виду майбутнього часу від дієслів *іти-їхати*.

Future tense	Future tense
Я – ПІДУ ТИ – ПІДЕШ ВІН, ВОНА, ВОНО – ПІДЕ МИ – ПІДЕМО ВИ – ПІДЕТЕ ВОНИ – ПІДУТЬ	Я – ПОЇДУ ТИ – ПОЇДЕШ ВІН, ВОНА, ВОНО – ПОЇДЕ МИ – ПОЇДЕМО ВИ – ПОЇДЕТЕ ВОНИ – ПОЇДУТЬ

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Open brackets/Розкрийте дужки.

1. Ми (іти) снідати. 2. Я (їхати) відпочивати. 3. Діти (іти) гуляти. 4. Куди ви (поїхати) відпочивати? 5. Ми (відпочивати) на морі. 6. Джон (піти) вечеряти. 7. Куди ти (іти)? Я (іти) додому. 8. Оля (поїхати) додому. 9. Коли Джон (приїхати) в школу? 10. Коли ми (поїхати) у село? 11. Куди ти ідеш зараз? (додому)

Exercise 2. Make up dialogues, using verbs of motion/ Складіть діалоги, використовуючи дієслова руху.

Exercise 3. Write down different kinds of transport in exercise books/ Запишіть різні види транспорту у зошити.

Exercise 4. Write the words in parentheses in the correct grammatical form /Запишіть слова у дужках у правильній граматичній формі.

1. Іван (йти) у бібліотеку. 2. Друзі (йти) у парк. 3. Я (йти) на ринок. 4. Ми (йти) на лекцію. 5. Ти (йти) на кухню. 6. Зараз я (йти) в магазин. 7. Ми (йти) в спортзал.

Exercise 5. Write the words in parentheses in the correct grammatical form/ Запишіть слова у дужках у правильній граматичній формі.

1. Антон (їхати) в університет на трамваї.
2. Вони (їхати) на роботу автобусом.
3. Бабуся (їхати) на ринок маршруткою.
4. Ти (їхати) у гуртожиток на метро.
5. Я (їхати) в спортзал на велосипеді.
6. Ви (їхати) в театр машиною.

LESSON 17.

Verbs of motion ходити, їздити and their use.

At the airport. At the station.

ТЕМА 17. Дієслова руху ходити, їздити та їх вживання.

В аеропорту. На вокзалі.

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Граматичні таблиці з української мови для студентів-іноземців підготовчого відділення /Укл.: Н.О.Ворона, Т.О.Дегтярьова, Н.Л.Дунь та ін. - Суми: Вид-во СумДУ, 2009. 76с.
2. Пентилюк М., Іваненко О. Українська мова: Підручник-комплект. Київ: Ленвіт, 2001. 289 с.
3. Лобода В., Скуратівський Я., Українська мова в таблицях: Довідник. - Київ: Вища школа, 2019.- 198 с.
4. Українська мова для іноземних студентів: Посібник. Тернопіль: Вид-во ТДМУ "Укрмедкнига", 2017. 288с.

1. Explanation of the topic/ Пояснення теми.

VERBS OF MOTION: MULTIDIRECTIONAL VERBS (ХОДИТИ, ЇЗДИТИ)

The multidirectional verbs of motion are used to denote:

a single round trip

repeated round trips

walking or driving/riding with no specific direction

to indicate movement itself

"Ходити" and "їздити" in the Present Tense

In the present tense, the multidirectional, imperfective verbs of motion ходити "to go by foot," їздити "to go by vehicle," which are also imperfectives, are used to express constructions similar to:

Ми часто ходимо у спортзал. "We often go (by foot) to the gym."

Щодня студенти їздять в університет. "Every day, students go (by transport) to the university."

Multidirectional Verbs "ходити" and "їздити" (to go to and back) in the Present Tense

<i>Personal Pronouns</i>	<i>Verb</i>	<i>Personal Pronouns</i>	<i>Verb</i>
я	ходжу їжджу	ми	ходимо їздимо
ти	ходиш їдиш	ви	ходите їздите
він вона воно	ходить їздить	вони	ходять їздять

"Ходити" and "їздити" in the Future Tense

In the future tense, the multidirectional, imperfective verbs of motion ходити,

їздити are used to express constructions similar to: Ми часто будемо ходити у спортзал. "We will be often going (by foot) to the gym."

На вихідних туристи будуть їздити на концерти і на екскурсії. "On the weekend, tourists will be going to concerts and excursions."

Multidirectional Imperfective Verbs "ходити" and "їздити" (to go to and back) in the Future Tense

<i>Personal pronouns</i>	<i>the form of бути "to be" present tense</i>	<i>in the Infinitive of the verb of motion</i>
я	буду	ходити+
ти	будеш	їздити
він/вона/воно	буде	
ми	будемо	
ви	будете	
вони	будуть	

"Ходити" and "їздити" in the Past Tense

In the past tense, the multidirectional, imperfective verbs of motion ходити, їздити are used to express constructions similar to:

Раніше ми часто ходили у спортзал і на каву. "Earlier, we used to go to the gym and for coffee often."

Мої батьки раніше щодня їздили на роботу на метро. "My parents used to go to their work by subway every day."

Multidirectional Imperfective Verbs "ходити" and "їздити" (to go to and back) in the Past Tense

<i>Form</i>	<i>Example</i>	
vehicle	to go by foot	
Feminine	Вона їздила	Вона ходила
Masculine	Він їздив	Він ходив
Neuter	Воно їздило	Воно ходило
Plural	Вони/ми/ви їздили	Вони/ми/ви ходили

2. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Put words in parentheses in the correct form/Поставте слова в дужках у правильній формі.

1. Учора студенти (ходити) на виставку. 2. Минулого року мій друг (їздити) на море. 3. Скоро мама (їздити) на роботу частіше. 4. Щодня учениця (їздити) до школи о 9:00 годині. 5. Мій дядько (ходити) у магазин щосуботи. 6. Я (ходити) у спортзал на вихідних. 7. Ти (ходити) на заняття щодня?. 8. Ми (їздити) в бібліотеку два рази в тиждень. 9. Ви часто (ходити) до лікаря. 10. Кожної неділі я (їздити) у центр.

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Куди ви ходите щодня? (університет, заняття) 2. Куди студентка ходила вчора після занять? (магазин, стадіон) 3. Куди ти будеш ходити влітку? (плавання, басейн) 4. Куди вони їздять після роботи? (ресторан) 5. Куди ви будете їздити взимку? (гори) 6. Куди ти їздила вчора увечері? (село, бабуся) 7. Куди ти ходив уранці? (лікар) 8. Куди ти ходиш займатися спортом? (спортивний клуб) 9. Куди ти їздиш шоліта? (батьківщина) 10. Куди ви ходите вечеряти? (кафе, кав'ярня)

Exercise 3. Complete the sentence with the verb ІЗДИТИ in the correct

form/Доповніть речення дієсловом *ЇЗДИТИ* у правильній формі.

1. Я часто ... в університет.
2. Ти ... на роботу.
3. Він щодня ... на ринок.
4. Ми часто ... в музей.
5. Куди ви ... щонеділі?

Exercise 4. Insert the correct verb (*йти, ходити, їхати, їздити*) and form a sentence/ Вставте потрібне за змістом дієслово (*йти, ходити, їхати, їздити*) й утворіть речення.

1. Зараз я ... на заняття.
2. Учора студент ... у деканат.
3. Учора наша група ... на екскурсію.
4. Зараз вони ... на трамваї в лікарню.
5. Ганна ... додому пішки.
6. Учора я ... у театр.

Exercise 5. Complete the sentence with the verbs *йти, ходити* in the correct form/ Доповніть речення дієсловами *йти, ходити* у правильній формі.

1. Зараз ми ... на урок.
2. Студенти щодня ... на заняття.
3. Іван ... швидко, тому що через 5 хвилин починається лекція.
4. Куди ти зараз ...?
5. Куди ти ... щодня ввечері?
6. Куди ви ... щонеділі?
7. Сергій щотижня ... в кіно.

LESSON 18

Accusative case of direction

ТЕМА 18. Знахідний відмінок напрямку

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
4. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
5. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми.

ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК ЗІ ЗНАЧЕННЯ М НАПРЯМКУ РУХУ – Accusative case denoting motion direction

Рід	Називний відмінок (в. 1) Хто?	Що робить (роблять)?	Куди? (*в. 2)
Ч. р.	Віктор	іде (йде), їде	в університет□ *до університетУ
	Сергій		у гуртожиток□ *до гуртожиткуУ
	студент	іде (йде), їде	у музеЙ до музеЮ
	Микола		у бібліотекУ *до бібліотекИ
	батько		у ідальнЮ *до ідальнІ
Ж. р.	Ганна	іде (йде), їде	у лаборатор(і)Ю *до лаборатор(і)Ї

Множ .	студенти	ідуть (йдуть), їдуть	у поліклінік У *до поліклінік И
	друзі	ідуть (йдуть), їдуть	у посольств О *до посольств А

* **Варіант Р.в.**

Запам'ятайте!

на завод	на площу	на виставку
на фабрику	на вулицю	на лекцію
на пошту	на стадіон	на екскурсію
	на проспект	на зустріч
		на концерт

ЗНАХІДНИЙ ВІДМІНОК ЗІ ЗНАЧЕННЯМ НАПРЯМКУ РУХУ(ГЕОГРАФІЧНІ НАЗВИ) – Accusative case denoting motion direction (geographical names)

Рід	Називний відмінок Що?	Куди?	Закінчення
Ч. р.	Камеру Н □	у Камеру н □	□ – □
	Кита Й	у Кита й	Й – й
	Ізраї Ь	в Ізраї ь	Ь – ь
С. р.	Закарпаття	У Закарпаття	–
	Запоріжжя	У Запоріжжя	–
	Конго	у Конго	–
	Чилі	у Чилі	–
	Перу	у Перу	–
	Зімбабве	у Зімбабве	–

Exercise 1. Read and write down the use of movement verbs in the accusative case/Прочитайте і запишіть вживання дієслів руху у Знахідному відмінку.

Куди? ((у/в) + Зн. в.)

Я йду **в** деканат.

Ти йдеш **у** магазин.

Сергій іде **в** лікарню.

Я їду **в** Київ.

Ми їдемо **у** Вінницю.

Студенти ідуть **в** Одесу.

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Куди ви ходите щодня?
2. До кого ви часто ходите?
3. Куди ви поїдете влітку?
4. До кого ви хочете поїхати на канікулах?
5. Куди ви ходите в неділю?
6. До кого ви ходите в суботу?
7. Куди йдете зараз?

Exercise 3. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Модель: Ви ходили до друга? - Так, я ходив до нього.

1. Ви ходили до Богдана? 2. Іван піде до лікарі? 3. Марія йде до Галі? 4. Ми йдемо до сестри? 5. Ти йдеш до друзів? 6. Ви їздили до брата? 7. Антон їздив до бабусі? 8. Ти поїдеш у Київ?

Exercise 4. Write the words in parentheses in the accusative case/ Напишіть слова в дужках у знахідному відмінку.

1. Ми їздимо (місто) на велосипедах. 2. Мій батько багато їздив (країни Європи). 3. Ми їдемо (Київ). 4. Сергій іде (лікарня). 5. Студенти їдуть (Одеса).

Exercise 5. Read the sentence. Analyze the use of movement verbs/Прочитайте речення. Проаналізуйте вживання дієслів руху.

1. Викладач входить в аудиторію. 2. Через 5 хвилин урок. Студенти входять до аудиторії. 3. Урок закінчився. Студенти виходять в коридор.

LESSON 19

Nouns in the Locative singular to indicate the place of action. Use the prepositions У, В, НА. In town. In the store, in the market, in the supermarket.

ТЕМА 19. Іменники у місцевому відмінку однини для позначення місця дії. Вживання прийменників У, В, НА. У місті. У магазині, на ринку, у супермаркеті

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Tasks and exercises / Завдання і вправи

Exercise 1. Write the words in the Prepositional singular as in the model /Напишіть слова в місцевому відмінку однини за поданою моделлю.

Model: на селі, у музеї, в аудиторії,...

Країна, вулиця, місто, книгарня, аптека, гуртожиток, вокзал, стадіон, кімната, вікно, деканат, лекція, урок, Львів, кіоск, море, Індія, парк, виставка, дорога, маршрутка, кафедра.

Exercise 2. Write the sentences using the prepositions В(У) or НА/ Напишіть речення, вживаючи прийменники В (У) чи НА.

Model: Зошити лежать... портфелі.

Зошити лежать у портфелі.

1. Галина працює ... поліклініці. 2. Поль живе... Франції. 3. Поїзд стоїть ...вокзалі. 4. Подруги сидять ...кав'ярні. 5. Діти бавляться ... майданчику. 6. Артисти співають ... сцені. 7. Риби плавають ...морі. 8. Марки і конверти можна придбати ... пошті. 9. Вчора ми були ... музеї. 10. Студент пише вправу ... зошиті.

Exercise 3. Complete the sentences, using the words given in brackets in the Prepositional case/Складіть речення, вживаючи слова, подані в дужках, у місцевому відмінку.

Model: Ми живемо ...(Україна).

Ми живемо в Україні.

1. Учні вчаться ... (школа). 2. Мама готує обід ... (кухня). 3. Туристи гуляють ... (місто). 4. Продукти зберігаються ...(холодильник). 5. Квіти стоять ...(ваза). 6. Викладач пише... (дошка). 7. Ліки купують ... (аптека). 8. Моя сім'я живе ... (Англія). 9. Хлопці грають у футбол ....(стадіон). 10. Ми шукаємо нові слова ...(словник).

Exercise 4. Answer the questions, using the words given in brackets in the Prepositional case/Відповідайте на запитання, вживаючи слова, подані в дужках, у місцевому відмінку.

1. Де живуть іноземні студенти? (гуртожиток). 2. Де працює ваш батько? (лікарня) 3. Де учні беруть книги? (бібліотека). 4. Де ви відпочиваєте влітку (море). 5. Де висить картина? (стіна). 6. Де гуляють діти (парк). 7. Де ви купуєте журнали? (кіоск) 8. Де показують вистави? (театр) 9. Де можна смачно пообідати ? (ресторан). 10. Де лежать гроші ? (банк).

Exercise 5. Read the text and answer the questions/Читайте текст і відповідайте на запитання.

У місті

Мене звати Амар Кумар. Амар – моє ім'я, Кумар – прізвище. Я – іноземний студент. Моя рідна країна – Індія. Зараз я живу в Україні, у місті Львові. Я навчаюсь у медичному університеті і мешкаю на вулиці Пасічній ,у гуртожитку № 6. Тут також живуть мої друзі. Біля гуртожитку є басейн "Водан". Щонеділі я і мій друг Рашид ходимо туди плавати. Також недалеко є супермаркет "Метро". Ми купуємо там продукти.

Львів – старовинне місто. Тут дуже гарна архітектура. У Львові є широкі нові проспекти, сучасні будинки, просторі площі, тихі старі вулиці. А ось площа Ринок. Це – старий Львів. Тут знаходиться історичний музей, ратуша, чотири античні статуї-фонтани. На площі Ринок туристи купують сувеніри, фотографуються і п'ють смачну львівську каву.

Центральна вулиця міста – проспект Свободи. Тут є магазини, ресторани, кав'ярні, музеї, пам'ятники. Оперний театр теж розташований на проспекті Свободи. Ми часто ходимо у музеї, театри, на виставки; смакуємо різноманітні страви у ресторані чи у кав'ярні. У вихідні ми любимо гуляти в центрі, тому що тут завжди весело і людно.

Львів – зелене місто. Тут є парки, сади, сквери. Навесні і влітку все навколо цвіте і пахне. Я щасливий, що живу і навчаюсь у місті Львові.

Answer the questions:

Дайте відповіді на запитання:

- 1) Де живе і навчається Амар?
- 2) Що розповідає хлопець про Львів?
- 3) Як іноземні студенти проводять свій вільний час?

Exercise 6. Based on the text write your story about life in Ukraine/ На основі тексту складіть розповідь про своє життя в Україні.

Exercise 7. Answer the question. Write down the answers/ Дайте відповіді на питання. Відповіді запишіть.

1. Ви навчаєтесь в інституті чи в університеті? 2. Мама купує продукти в магазині чи на ринку? 3. Ваш друг живе в гуртожитку чи у квартирі? 4. Діти гуляють на вулиці чи в парку? 5. Ваші друзі люблять відпочивати вдома чи в клубі? 6. Студенти беруть книги у бібліотеці чи купують у магазині? 7. Ахмед живе в Лівані чи в Польщі? 8. Лікарі працюють у лікарні чи на пошті? 9. Стіл стоїть у кімнаті чи в коридорі? 10. Вовк живе у лісі чи в полі?

Exercise 8. Answer the questions, as in the model. Write down the answers/ Відповідайте на питання за поданою моделлю. Відповіді запишіть.

Model: - Ваші батьки живуть у Литві? (Польща).

- Ні, мої батьки живуть не в Литві, а в Польщі.

1. Ваша подруга навчається в Англії? (Америка). 2. Краків знаходиться в Україні? (Польща). 3. Влітку ви були в Таїланді? (Балі). 4. Президент України живе у Львові? (Київ). 5. Ейфелева вежа знаходиться в Нью Йорку? (Париж).

Exercise 9. Ask questions about italicized words/ Поставте питання до виділених слів.

Model: Учні сидять у класі.

Де сидять учні?

1. Вчитель пише в журналі. 2. Я обідаю в їдальні. 3. Спортивний клуб знаходиться у центрі. 4. Ці словники і підручники є у бібліотеці. 5. Моя бабуся живе в селі. 6. Масло і сметана лежать у холодильнику. 7. Його сестра вчиться в коледжі. 8. Пальто висить у шафі. 9. Гриби ростуть у лісі. 10. У неділю наші друзі відпочивають у клубі.

Exercise 10. Answer the questions using the words given in brackets in the Prepositional singular/Відповідайте на питання, вживаючи слова, подані в дужках, у місцевому відмінку однини.

1. Де живе Кароліна? (Львів, гуртожиток). 2. Де вона навчається (університет). 3. Де студентка слухає лекцію? (аудиторія № 3). 4. Де вона бере книги? (бібліотека) 5. Де Кароліна відпочиває ввечері? (кімната). 6. Де дівчина хоче потім працювати? (лікарня). 7. Де Кароліна жила раніше? (Польща). 8. Де живе її сім'я? (село). 9. Де працює її старший брат?(фабрика). 10. Де Кароліна любить гуляти? (площа Ринок).

LESSON 20

Nouns in the Locative plural. At the university.

ТЕМА 20. Іменники у місцевому відмінку множини. В університеті

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англійськомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

Місцевий відмінок / The Locative case (case 6) is used to answer the logical questions де? (where?), в якому році? (in what year?), коли? (when?), о котрій годині? (at what time?/ at which hour?). This case never occurs without a preposition. There is a preposition in a case always:

- Живу (де?, у/в чому?) у Львові, в Індії, у гуртожитку;
- Навчаюся (де?, у/в чому?) в університеті, у школі, у коледжі;
- Встаю, іду на заняття (коли?, о котрій годині?) о сьомій годині ранку, о дев'ятій годині ранку;
- Складатиму залік/ іспит (коли?, у якому місяці?) у травні, у червні.

Іменники чоловічого роду в місцевому відмінку множини / Masculine nouns Plural

The Locative case	Endings -ах, -ях (root + ending)
у/в, на кому? на чому?	театр + ах – театрах урок + ах – уроках студент + ах – студентах герої + ях – героях хлопці – ях – хлопцях друзі + ях – друзях

Pay attention! Ending **-ах** is used after hard and solid consonants т, к, р, н, л, ending **-ях** is used after soft consonants or after vowels і, ї, ь.

Іменники жіночого роду в місцевому відмінку множини / Feminine nouns Plural

The Locative case	Endings -ах, -ях (root + ending)
у/в, на кому? на чому?	сестр + ах – сестрах кімнат + ах – кімнатах сумк + ах – сумках вулиц + ях – вулицях аудиторі + ях – аудиторіях сукн + ях – сукнях

Pay attention! Ending **-ах** is used after hard and solid consonants **т, к, р, н, л**, ending **-ях** is used after soft consonants or after vowels **і, ї, ь**.

Іменники середнього роду в місцевому відмінку множини/ Neuter nouns Plural

The Locative case	Endings -ах, -ях (root + ending)
у/в, на кому? на чому?	яблук + ах – яблуках дерев + ах – деревах вух + ах – вухах мор + ях – морях житт + ях – життях знанн + ях – знаннях

Pay attention! Ending **-ах** is used after vowel **а** in Nominative Plural, ending **-ях** is used after vowel **я** in Nominative Plural.

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Put the words in brackets into the Locative Plural/Поставте слова в дужках у місцевому відмінку множини.

Побачив красиві речі на (студент, дочка, товариш, іноземець). Дізнався багато нового у/на (театр, музей, книжка, виставка). Студенти навчаються в/ на (заняття, університет, пара, аудиторія). Львів'яни працюють у/в (банк, офіс, фірма, ресторан, поліклініка, школа).

Exercise 2. Put the words in brackets into the Locative Plural/Поставте слова в дужках у місцевому відмінку множини.

Снідають в (їдальня, ресторан); відпочивають у/на (перерва, море, гора); відчувають біль у (нога, вухо, м'яз, суглоб); живуть у/на (місто, село, вулиця); купує продукти у/на (магазин, ринок), а ліки в (аптека).

Exercise 3. Complete the sentences using Prepositions with Locative case/Закінчіть речення, використовуючи прийменники з місцевим відмінком.

Зараз я живу ... (Львів). Я народився ...(Єгипет, Індія, Ліван, Нігерія). Ми навчаємося ...(медичний університет). ...(Львів, Київ, Одеса) є багато музеїв. Ми відпочивали ...(Карпати) взимку. ... (бібліотека) є багато книжок .....(полиця).

Exercise 4. Translate the sentences and mark Prepositions that form the Locative case/ Перекладіть речення і позначте прийменники, що утворюють місцевий відмінок.

Машини на вулиці. Хлопці і дівчата у парку. Студенти на лекції. Лікар у поліклініці. Шафа у кімнаті. Ми живемо в гуртожитку. Картина висить на стіні. Оксана працює в школі, а її подруга – в університеті. Сім'я відпочиває на морі. Театр є на проспекті Свободи.

Exercise 5. Give answer the question using the words in brackets/Дайте відповідь на запитання, використовуючи слова в дужках.

Де лежать книжки? (стіл). Де ти живеш? (гуртожиток). Де навчаються Анмол і Касем? (медичний університет). Де народилися іноземні студенти? (Нігерія, Індія, Польща, Єгипет, різні країни). Де працює лікар? (дитяча лікарня). Де відпочивали друзі? (море, гори). Де стоїть машина (вулиця).

Exercise 6. Change Nouns in the Locative Singular to the Plural /Змініть іменники, подані в місцевому відмінку однини на множину.

Студенти живуть у гуртожитку. Ми купуємо газети в кіоску та книгарні. Туристи були в музеї та в театрах. Вони зупинилися в новому готелі. Студентка шукала інформацію в книжці та в конспекті. Діти навчаються в новій школі. Робітники працюють на фабриці і заводі. Картини висять на стіні. Трамваї та машини є на вулиці.

Exercise 7. Answer the questions in the affirmative/Дайте ствердну відповідь на питання.

У твоїй кімнаті є телевізор? У вашому місті є театри? Анна навчається у вашій групі? Ти був у нашому клубі? У твоїй групі є відмінники? У вашому будинку є ліфт? На вашій вулиці є магазин? У твоїй країні є море?

Exercise 8. Write down the sentences and mark the words that answer WHERE?/Напишіть речення і позначте слова, що відповідають на питання ДЕ?

1. Це університет. Студенти сидять в аудиторіях і стухають лекції. Вони пишуть у зошитах. На столах лежать підручники і словники. Студенти шукають незнайомі слова у словнику.

2. Влітку туристи були в Харкові. Там вони були на екскурсіях у музеях, на

виставах у театрах, у різних цікавих місцях. Вони також були на стадіоні та на естрадному концерті.

Exercise 9. Complete the sentences using Adjectives in the Locative case/Закінчіть речення, використовуючи прикметники у місцевому відмінку.

Наш гуртожиток є на (тиха зелена вулиця). Я живу в (гарна світла кімната). Студенти готуються до занять у (великий читальний зал). Вони пишуть вправи у (домашній зошит). Мої друзі вчаться на (медичний і стоматологічний факультет). Ми вивчаємо українську мову в (теоретичний корпус).

LESSON 21

Adjectives and possessive pronouns in the Locative case. Clothes, shoes. In a clothing and footwear store.

ТЕМА 21. Прикметники і присвійні займенники у місцевому відмінку. Одяг, взуття. У магазині одягу та взуття

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). – Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Write in two columns only the names of words that mean items that can be purchased only in the "Clothing" and "Shoes"/Випишіть у дві колонки лише назви слів, що означають предмети, які можна купити лише у відділах «Одяг» і «Взуття».

Босоніжки, проза, сорочка, шампунь, кросівки, підручник, туфлі, блузка, крейда, спідниця, штани, шкарпетки, зубна паста, краватка, карта, крем, мило, плащ, пальто, лінійка, гумка, сукня, фарби, черевики, чоботи, хустка, шапка, папір, папка, блокнот, берет, капелюх.

Exercise 2. Write expressions in a notebook and memorize them/Запишіть у зошит вислови і запам'ятайте їх.

Де розташований магазин? О котрій годині відчиняється універмаг? Коли працює магазин? Де розташований відділ...? Де можна купити...? У вас є...? Покажіть, будь ласка,... Дайте мені, будь ласка ... Скільки коштує? Можна приміряти? Який це розмір? Мені потрібні... Загорніть, будь ласка. Станьте в чергу!

Exercise 3. Read the text "Supermarket", put questions to the text and write them down/Прочитайте текст «Супермаркет», поставте до тексту запитання та запишіть їх.

Супермаркет

Недалеко від нашого гуртожитку є супермаркет. Він дуже великий і гарний. У ньому ми купуємо продукти. Там є два поверхи. На кожному поверсі є відділи або секції.

У секції «Взуття» є тапочки, кросівки, чоботи, босоніжки, черевики.

У секції «Одяг» можна придбати речі для дітей і дорослих. Тут є шапочки, рукавички, верхній одяг на різні пори року, блузи, джинси, костюми, плащі, спідниці, сукні, штани, шкарпетки.

Книги, підручники, таблиці ми можемо купити у книжковому магазині або в секції «Книги».

Зошити, ручки, олівці, папір для комп'ютера, гумки, крейду купуємо у секції «Канцтовари».

У секції «Парфумерія» продають зубну пасту, крем, зубну щітку, мило, одеколони, парфуми, шампунь, помаду, гель для гоління.

У відділі «Сувеніри» ми купуємо подарунки до свят своїм рідним.

Exercise 4. Read the dialogue/Прочитайте діалог.

Покупець: Добрий день! Чи є у вас светри? Я хочу купити светр.

Продавець-консультант: Добрий день! Так, є. Ходімо, я покажу Вам.

Покупець: Мене цікавить сірий вовняний светр.

Продавець-консультант: Ось саме такий, Вашого розміру.

Покупець: Дякую, де я можу приміряти?

Продавець-консультант: У кінці зали.

Покупець: Мені сподобався цей светр, я його куплю. Скільки він коштує?

Продавець-консультант: Сто сімдесят гривень.

Покупець: Чи можна розплатитися готівкою?

Продавець-консультант: Звичайно.

Покупець: Візьміть, будь ласка, гроші.

Продавець-консультант: Дякую за покупку. Заходьте ще! До побачення!

Продавець-консультант: На все добре!

Exercise 5. Combine in the right and left columns the correct translations of words from English into Ukrainian from the text «Supermarket/Поедняйте у правій і лівій колонці правильні переклади слів з англійської мови українською з тексту «Супермаркет».

<i>To interest</i>	Подобатися
<i>To pay for</i>	Покупка
<i>sweater</i>	Розраховуватися
<i>grey</i>	Показувати
<i>purchase</i>	Светр
<i>Ready money cash</i>	Сірий
<i>hall</i>	Вовняний
<i>woolen</i>	Готівка
<i>To like</i>	Зала
<i>To show</i>	Цікавити

Exercise 6. Make an own dialogue after the given example (you buy a suit)/Складіть власний діалог за поданим зразком (Ви купуєте костюм).

Exercise 7. Open the brackets/Відкрийте дужки.

Оксана та Остап прийш(...) в магаз(...). Вони хоч(...) купити модн(...) одяг. Оксана бач(...) гарн(...) светр. Вона запит(...) у продавця: «У вас є (46-й)

розм(...)? Продав(...) говорить: «Так, є, але тільки рожев(...) і син(...) колір». Оксана не люб(...) рожев(...) кол(...), але їй пасує син(...). Вона каже: «Я куп(...) цей светр. Можна заплатити картк(...)?». «Так, звичайно, ось ваш чек».

Exercise 8. Describe what the singer Jamala and Oleg Skrypka are wearing/Опишіть, у чому одягнена співачка Джамала і Олег Скрипка.

Exercise 9. Answer the questions according to the sample/Відповідайте на запитання за зразком.

Зразок: – Іван живе на другому поверсі? – Я не знаю, на котрому поверсі він живе.

1. Максим купив куртку у цьому магазині? 2. Вони купують ліки у цій аптеці? 3. Мати купує взуття в цих магазинах? 4. Ірина працює в продовольчому магазині? 5. Галантерея розташована на першому поверсі? 6. Максим живе у цій кімнаті? 7. Марина вчиться в медичному університеті? 8. Сашко вчиться на третьому курсі? 9. Студенти працюють у цих класах? 10. Вчора вони були в магазині «Ашан»? 11. У нашому студентському клубі сьогодні буде концерт? 12. Його брат вчиться в п'ятому класі? 13. Він буде вчитися на підготовчому факультеті? 14. Бібліотека знаходиться на четвертому поверсі?

Exercise 10. Answer the questions, pay attention to the form of the local case of adjectives, numerals and nouns/Відповідайте на запитання, звертайте увагу на форму місцевого відмінку прикметників, числівників та іменників.

1. У якому місті ви живете, великому чи маленькому? 2. У яких кросівках ви тренуєтеся, у нових чи старих? 3. На котрому поверсі розташований магазин взуття, на другому чи на третьому? 4. На котрому поверсі знаходиться магазин одягу, на першому чи на другому? 5. У якому

відділенні магазину ви купуєте спортивний костюм, у продовольчому чи галантерейному? 6. В якому клубі ви були, в спортивному чи студентському? 7. У якому одязі ти йдеш в університет, у новому чи старому? 8. У якому магазині ти купуєш взуття, у маленькому чи великому?

Exercise 11. Make a sentence from the given words where use nouns in the local case/Із наведених слів побудуйте речення. У них вживайте іменники у місцевому відмінку.

Я, студентський, гуртожиток, жити. Кімната, гарні, є, картини, і, вазони. Килим, підлога, червона, лежати. Стіл, ваза, стояти, весняний, квіти. Я, працювати, на, портативний, комп'ютер. Листи, вони, писати, щоденний, новини, про. Я вчитись, медична, академія, і, часто, університетська, бувати, бібліотека. У, неділя, я, відпочивати, парк, і, театр. Ми, бути, на, вистави, видатні, артисти, бачити.

LESSON 22

Using the Locative case for the expression of time (hours, months). Months.

*ТЕМА 22.Вживання місцевого відмінка для вираження часу (години, місяці).
Місяці*

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). – Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

Місцевий відмінок / The Locative case (case 6) is used to answer the logical questions де? (where?), в якому році? (in what year?), коли? (when?), о котрій годині? (at what time?/ at which hour?). This case never occurs without a preposition. There is a preposition in a case always:

- Живу (де?, у/в чому?) у Львові, в Індії, у гуртожитку;
- Навчаюся (де?, у/в чому?) в університеті, у школі, у коледжі;
- Встаю, іду на заняття (коли?, о котрій годині?) о сьомій годині ранку, о дев'ятій годині ранку;
- Складатиму залік/ іспит (коли?, у якому місяці?) у травні, у червні.

Masculine nouns Plural / Іменники чоловічого роду в місцевому відмінку множини /

The Locative case	Endings -ах, -ях (root + ending)
у/в, на кому?	театр + ах – театрах урок + ах – уроках

на чому?	студент + ах – студентах герої + ях – героях хлопці – ях – хлопцях друзі + ях – друзях
----------	---

Pay attention! Ending **-ах** is used after hard and solid consonants т, к, р, н, л, ending **-ях** is used after soft consonants or after vowels і, ї, ь.

Feminine nouns Plural/Іменники жіночого роду в місцевому відмінку множини

The Locative case	Endings - ах, -ях (root + ending)
у/в, на кому? на чому?	сестр + ах – сестрах кімнат + ах – кімнатах сумк + ах – сумках вулиц + ях – вулицях аудиторі + ях – аудиторіях сукн + ях – сукнях

Pay attention! Ending **-ах** is used after hard and solid consonants т, к, р, н, л, ending **-ях** is used after soft consonants or after vowels і, ї, ь.

Neuter nouns Plural /Іменники середнього роду в місцевому відмінку множини

The Locative case	Endings - ах, -ях (root + ending)
у/в, на кому? на чому?	яблук + ах – яблуках дерев + ах – деревах вух + ах – вухах мор + ях – морях житт + ях – життях знанн + ях – знаннях

Pay attention! Ending **-ах** is used after vowel **а** in Nominative Plural, ending **-ях** is used after vowel **я** in Nominative Plural.

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Answer the questions using the names of the months/Дайте відповідь на запитання, використовуючи назви місяців.

Коли починається навчальний рік в університеті? (вересень). Коли закінчується перший семестр? (грудень). Коли будуть екзамени? (січень і червень). Коли будуть канікули? (лютий, липень, серпень). Коли ваш день народження? (березень, вересень).

Exercise 2. Answer the questions using the words opposite/ Дайте відповідь на запитання, використовуючи слова навпроти.

Де вчаться студенти? ----- різні університети
Де вони слухають лекції? ----- великі аудиторії
Де живуть студенти? ----- нові гуртожитки
Де вони відпочивають увечері? ----- студентські клуби
Де студенти купують їжу та одяг? ---- магазини і ринки

Exercise 3. Read and write sentences that denote time/Прочитайте і запишіть речення, що позначають час.

О котрій годині?

О + Locative case

1.00 - о першій годині

10.00 - о десятій годині

10.25 - о десятій годині двадцять п'ять хвилин

10.50 - о десятій годині п'ятдесят хвилин

01.15 - (о) чверть на другу

01.30 - (о) пів на другу

01.45 - без чверті друга

(There is tendency to omit the preposition **о** before the words **чверть** and **пів**).

Exercise 4. Answer the questions using the words given in brackets/Дайте відповіді на запитання, використовуючи слова, подані в дужках.

Модель: О котрій годині ви прокидаєтесь? (07.00)

Я прокидаюся о сьомій ранку.

1. О котрій годині ви снідаєте? (08.00)
2. О котрій годині ви обідаєте? (15.00)
3. О котрій годині ви були у театрі? (18.30)
4. О котрій годині була телепередача? (21.20)
5. О котрій годині будуть змагання? (17.45)
6. О котрій годині вони вечеряють? (19.15)

Exercise 5. Read and write the names of the months in the nominative and local cases/Прочитайте і запишіть назви місяців в називному та місцевому відмінках.

- **Коли (у якому місяці)** ви були у Києві?

- Я був у Києві **у червні**, а Ганна - **у вересні**.

ЩО?

січень

лютий

березень

квітень

травень

червень

липень

серпень

вересень

жовтень

листопад

грудень

минулий рік (місяць)

наступний рік (місяць)

цей (той) рік (місяць)

цей (той) тиждень

КОЛИ?

у січні

у лютому

у березні

у квітні

у травні

у червні

у липні

у серпні

у вересні

у жовтні

у листопаді

у грудні

у минулому році (місяці)

у наступному році (місяці)

у цьому (тому) році (місяці)

на цьому (тому) тижні

LESSON 23

Noun in the Genitive case to indicate belonging.

Kyiv is a capital of Ukraine.

ТЕМА 23. Іменник у родовому відмінку для вираження належності.

Київ–столиця України

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.

2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). – Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

1. In cases where we use “of” in English.

Ukrainian genitive case is the equivalent of the preposition ‘of’ in English.

The role of the genitive is to show **where the person or thing belongs to or what it relates to**.

карта **міста** – a map of the city

столиця **України** – the capital of Ukraine

2. To show possession, ownership

In English possession is indicated with an apostrophe (‘s), or the word ‘of’.

One of the ways **to indicate possession** in Ukrainian is to use genitive case form.

In the picture above the inscription is in Polish – *zabawki Janka*. Similarly, in Ukrainian, it will sound *іграшки Іванка*.

In Ukrainian (and other Slavic languages) the **possessor follows the object it possesses**. This is the reverse of the normal English ‘s.

For example in the phrase ‘*іграшки Іванка*’, the word ‘*Іванка*’ is in the genitive case. You should think of it as ‘the toys of Ivanko’s’, placing the possessor after the object. The ‘possessor’ is the noun that is used in the Genitive case.

день народження **мами** – mother’s birthday (lit: the birthday of mother’s)

кімната **сестри** – sister’s room (lit: the room of sister’s)

	Singular	Plural
Masculine	+а, у ь→я	+ів
Feminine	а→и я→і +ей if consonant ending	drop а я→ь, й insert о, е between final consonants
Neuter	о→а е→а, я я→я	drop о, е е, я→ів

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Write according to the example /Запишіть за прикладом:

Example: на столі (викладач) лежать журнал, ручки, підручник, папери. – На столі викладача лежать журнал, ручки, підручник, папери.

1. На другому поверсі розташований кабінет (декан).
2. Ось альбом (товариш).
3. Ми бачили в музеї картини (художник).
4. У цій кімнаті живе подруга (Андрій).
5. У гаражі стоїть машина (батьки).
6. На стіні висить фотографія

(подруга). 6. Київ – столиця (Україна). 7. Ми відвідали вулиці (місто). 8. У столиці розташований будинок (уряд). 9. Це автомобіль (друзі).

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання:

1. Чия це кімната? (Ахмед і Джон) 2. Чий це олівець? (студентка) 3. Чия це тарілка? (родичі) 4. Чий це журнал? (викладач) 5. Чий це капелюх? (водій) 6. Чие це місце? (подруга) 6. Чие це фото? (батько і мама). 7. Чиї це речі? (сусіди) 8. Чий це комп'ютер? (друзі) 9. Чиї це ліки? (дідусь) 10. Чия це парасолька? (жінка) 11. Чий це ноутбук? (лікар).

Exercise 3. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Модель. - У вас немає червоного олівця?

- Ні, у мене немає червоного олівця

1. У вас немає останнього номера журналу? 2. У вас немає спортивного костюма? 3. У вас немає чистого конверта? 4. У вас немає вільного часу? 5. У вас немає чистого зошита? 6. У вас немає вчорашньої лекції?

Exercise 4. Make a sentence/Побудуйте речення.

1. У цьому місті немає ...	оперний театр, історичний музей
2. На цій вулиці немає ... магазин	автобусна зупинка, книжковий
3. У цьому університеті немає ... факультет	студентський клуб, медичний
4. У цій бібліотеці немає ...	читальний зал

Exercise 5. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Кого немає на вулиці?	Оксана і Борис
2. Кого немає на лекції?	хворий студент
3. Кого не було на екзамені?	нова студентка
4. Кого не було на зборах?	новий викладач

LESSON 24

Nouns and personal pronouns in the Genitive case. At the doctor.

*ТЕМА 24. Іменники та особові займенники у родовому відмінку.
У лікаря*

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

Я → МЕНЕ

Ти → ТЕБЕ

Він (воно) → ЙОГО (with a preposition НЬОГО (без нього))

Вона → ЇЇ (with a preposition НЕЇ (до неї))

Ми → НАС

Ви → ВАС

Вони → ЇХ (with a preposition НИХ (для них))

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Answer the questions, use pronouns in the genitive case/Дайте відповіді на запитання, використовуючи займенники у родовому відмінку.

1. Ти знаєш цього хлопця? Ні, я не знаю ... 2. Де твої друзі? Я не бачила ... 3. Чому ти не був у парку? Бо моя сестра пішла без ... 4. Що це за квіти? Мамо, ми з братом купили їх для ... 5. Ця книга цікава? Я не читала ... 6. Діти, чому ви сумні? Бо батьки пішли у магазин без ... 7. Скажіть, а де автобус? Ви запізнилися і він поїхав без ... 8. Це подарунок для твого батька? Так, я купив для ... новий велосипед. 9. А де твій брат? Я Вирішила гуляти без ...

Exercise 2. Put words in parentheses in the genitive case/Поставте слова в дужках у родовому відмінку.

1. Сьогодні ми відпочивали без (тато і мама). 2. У мого друга немає (дідусь та бабуся). Книги лежать на столі біля (ми). 3. Друзі не прийшли і ми дивилися фільм без (вони). 4. Завтра я куплю морозиво для (діти). 5. Марія не приготувала (вечеря) для (друзі). 6. Брат захворів, тому ми гуляємо без (він). 7. Це нова викладачка, студенти не знають (вона). 8. Завтра ми підемо до (лікар) без (ти). 9. Біля (я) є багато гарних (парки). 10. Я вже повертаюся від (ви).

Exercise 3. Read the text/Прочитайте текст.

У лікаря

Приймання у лікаря починається з того, що треба взяти направлення в реєстратурі. Спочатку пацієнт відвідує сімейного лікаря, який надає швидку і невідкладну допомогу. Сімейний лікар обстежує хворого та вислуховує його скарги.

У складних випадках випадках сімейний лікар направляє до інших спеціалістів.

Кожний лікар записує скарги хворого в медичну картку. Медична картка - це основний первинний медичний документ, який заповнюють на кожного хворого. В історію хвороби вносять усі дані про хворого, включно з результатами обстеження та лікування.

Якщо пацієнт має страховий поліс, то лікування хворого і його перебування в лікарні під час хвороби оплачує страхова компанія.

Exercise 4. Answer the questions to the text/Дайте відповіді на запитання до тексту.

1. З чого починається приймання у лікаря?
2. Який лікар надає швидку і невідкладну допомогу?
3. Що робить сімейний лікар?
4. До кого направляє сімейний лікар у більш складних випадках?
5. Куди лікар записує скарги хворого?
6. Що вносять у медичну картку?

Exercise 5. Read the sentence. Ask questions to the underlined words/Прочитайте речення. Поставте питання до підкреслених слів.

1. Лікар має підтримувати й відновлювати здоров'я людини.
2. Направлення треба взяти в реєстратурі.

3. Спочатку в реєстратурі пацієнт бере направлення до сімейного лікаря.
4. Сімейний лікар обстежує хворого і вислуховує його скарги.
5. В історію хвороби вносять усі дані про хворого.

LESSON 25

Use of the Genitive case after negation.

Holidays and traditions in Ukraine.

ТЕМА 25. Вживання родового відмінку після заперечення.

Свята і традиції в Україні.

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). – Львів. - ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англومовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

With the negative verbs

In general, in Ukrainian, **negative verbs take the genitive**:

Я маю час (Accusative). **But** Я не маю часу (genitive).

Ти знаєш Оксану (Accusative)? – Ні, я не знаю Оксани (genitive).

Я бачу поле (Accusative). – Я не бачу

	Singular	Plural
Masculine	+а, у ь→я	+ів
Feminine	а→и я→і +ей if consonant ending	drop а я→ь, й insert о, е between final consonants
Neuter	о→а е→а, я я→я	drop о, е е, я→ів

поля (genitive).

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Please tell, who or what is not here/Скажіть, будь ласка, кого або чого тут немає.

Тут немає ...

а) зошит, підручник, словник, журнал, телевізор, календар, ліфт, готель, день,

студент, викладач, секретар, лікар ... .

б) вікно, місце, свято, село, святкування ... .

в) книжка, машина, полиця, аптека, бібліотека, лікарня, медсестра, дівчина, студентка, викладачка, бабуся ... .

г) традиції, книжки, зошити, словники, журнали, телевізори, готелі, місця, студенти, студентки, звичаї, автобуси, заводи, парки, магазини, аптеки, лікарні, бабусі, дідусі ... .

Exercise 2. Put nouns in parentheses in the genitive case/Поставте іменники в дужках у родовому відмінку.

1. Мама не приготувала (вечеря). 2. У декана немає (час). У Києві немає (море). 3. Ольга на любить (кава). 4. Тато не купив (квитки). 5. У Ганни немає (брати і сестри). 6. У батьків немає (машина). 7. Художник не намалював (картина). 8. Діти не випили (чай). 9. У кав'ярні сьогодні немає (тістечка). 10. У цьому магазині не продають (морозиво).

Exercise 3. Read the text/Прочитайте текст.

Різдво

Різдво - найулюбленіше свято християн в усьому світі. В Україні Різдво святкують 7 січня.

На Різдво вся родина збирається разом. Вечір 6 січня називають Святим вечером. Перша зірка на небі означає народження Ісуса Христа. Після її появи сім'я сідає за святковий стіл.

На вечерю готують 12 пісних страв. Головна страва на Святий вечір - кутя. Її готують з вареної пшениці, маку, меду й горіхів. У цей вечір співають різдвяні пісні, які називаються колядками.

7 січня, на Різдво, уся сім'я йде до церкви.

Великдень

Великдень - найбільше християнське свято. Цей день має ще одну назву - Пасха. Це свято пов'язане з воскресінням Ісуса Христа. Воно символізує перемогу добра над злом.

У суботу напередодні люди йдуть до церкви на Великодню нічну службу. Наприкінці служби священник благословляє їжу: паски, писанки, ковбасу.

Великдень відзначають із родиною. У цей день замість привітання кажуть: «Христос воскрес!», а у відповідь чують: «Воістину воскрес!» Усі люди бажають одне одному добра і дарують писанки.

Exercise 4. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Коли люди святкують Різдво в Україні?
2. Скільки страв готують на Святий вечір в Україні?
3. Яка чтрава є головною на столі в Україні на Святий вечір? З яких продуктів її готують?
4. З чим пов'язане свято Великодня?
5. Що дарують на Великдень?
6. Як вітаються на Великдень?

Exercise 5. Continue the sentence/Продовжіть речення.

1. На Різдво вся родина ...
2. Головна страва ...
3. 7 січня, на Різдво ...

4. Кутю готують із ...
5. Великдень - найбільше ...
6. У суботу напередодні Великодня люди ...
7. Наприкінці служби священник благословляє ...

LESSON 26

Expression of distance and direction of movement in the Genitive and Accusative cases. Travel.

ТЕМА 26. Вираження відстані й напрямку руху у родовому і знахідному відмінках. Подорож

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми where to? – куди?

In the Ukrainian language accusative and genitive cases are used to answer the question “where to?” For accusative are used prepositions “на, у, в” with the meaning “to”. For genitive are used preposition “до” with the meaning “to”.

Where from? – звідки?

Genitive cases are used to answer the question “where from?” For the answer are used prepositions “з, зі, із, від” with the meaning “from”.

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Put words in parentheses in the correct form/Поставте слова в дужках у правильній формі.

1. Студенти йдуть в ... на ... (університет, заняття).
2. Ми з другом дуже поспішаємо в... на... (академія, іспит).
3. Максим завжди запрошує друзів у... (кав'ярня).
4. Діти поспішають зі... (школа) додому.
5. Олена йде до... на... (бібліотека, лекція).
6. Група йде на... у... (виставка, музей).
7. Сьогодні діти йдуть у... та на... (зоопарк, стадіон).
8. Вранці батько поспішає на... та до... (завод, магазин), а увечері з ... (робота) додому.
9. У суботу ми ідемо до... на... (Київ, екскурсія).
10. Через тиждень ми повернемося з ... (Україна) на... (батьківщина).
11. Я запрошую тебе до... на ... (театр, вистава).
12. Мати з дочкою ідуть до... і на... (супермаркет, ринок).

Exercise 2. Answer the questions. Use prepositions «до, у, в, на, з, від»/Дайте відповіді на запитання. Використовуйте прийменники «до, у, в, на, з, від».

1. Куди ви кладете свої книжки і зошити, коли ідете на заняття?
2. Звідки ви

йдете? 3. Куди ви кладете молоко, м'ясо та овочі? 4. Звідки повертається студентка? 5. Звідки прийшла мама? 6. Куди сестра кладе гроші? 7. Куди Дмитро поспішає? 8. Куди ти ставиш квіти? 9. Куди іде Сашко? 10. Звідки повернулася Оленка?

Words for help: бібліотека, ваза, центр, бабуся, школа, холодильник, магазин, гаманець, стіл, лікар.

Exercise 3. Read the phrases/Прочитайте словосполучення.

Що?	Куди? у(в),на+Зн.в.	Звідки? з +Р.в.
Париж	у Париж	з Парижа
Україна	в Україну	з України
Запоріжжя	у Запоріжжя	із Запоріжжя
Суми	у Суми	із Сум
Чернівці	у Чернівці	з Чернівців

Exercise 4. Complete the sentence according to the sample/Доповніть речення за зразком.

Зразок: Іван був у бібліотеці. Зараз він іде ... - Іван був у бібліотеці. Зараз він іде з бібліотеки.

1. Студенти були в університеті. Зараз вони їдуть з ...
2. Ахмед був у Палестині. Зараз він іде з ...
3. Антон був у Тернополі. Зараз він іде з ...
4. Друзі були на екскурсії. Зараз вони їдуть з ..
5. Олена була в Чернівцях. Зараз вона іде з ...
6. Вони були у спортзалі. Зараз вони йдуть з ...

Exercise 5. Ask questions to the underlined words /Поставте питання до підкреслених слів.

Зразок: Студент прийшов з пари. - Звідки прийшов студент.

1. Алі прилетів з Індії.
2. Марія приїхала з Чернівців.
3. Мій друг приїхав з Варшави.
4. Подруга прийшла з магазину.
5. Студенти прилетіли з Африки.
6. Ми прийшли з університету.
7. Мої друзі приїхали з Львова.

LESSON 27

The ending of masculine singular nouns in the Genitive case.

ТЕМА 27. Закінчення іменників чоловічого роду однини у родовому відмінку

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.

5. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, А.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

Masculine nouns in the genitive case

Ending **-а, -я** – names of modes of transport (автобуса), names of persons or professions (друга, лікаря), names of months and days of the week (четверга, квітня), names of items than can be counted (телефона), names of monetary units (долара), names of trees (дуба), names of cities (Львова).

Ending **-у, -ю** – abstract concepts (сміху), names of substances (цукру), names of feelings (болю), names of buildings and institutions (інституту), names of prefabricated concepts (лісу), names of countries (Лівану), names of natural phenomena (дощу).

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Put words in parentheses in the correct form/Поставте слова в дужках у правильній формі.

1. Ми слухали виступ (Президент). 2. Дайте мені, будь ласка, склянку (сік). 3. Я

хочу купити кілограм (сир). 4. Бейрут - столиця (Ліван). 5. Ми студенти (університет). 6. Це будинок (гуртожиток). 7. Мій брат - робітник (завод). 8. Ми

дивилися концерт артистів (театр). 9. Це кімната (Самір). 10. Його брат директор (банк). 11. Ми прочитали наказ (директор). 12. Ми вивчаємо будову (атом). 13. Вранці я випив чашку (чай). 14. Це парк (відпочинок). 15. Деревя (парк) дуже великі. 16. Я люблю оглядати зали (музеї). 17. Мешканці (Дамаск) дуже люблять своє місто. 18. Він виконав поради (лікар). 19. Це фотографія сім'ї (Сергій Миколайович). 20. Це карта (Іран).

Exercise 2. Answer the questions/ Дайте відповіді на запитання.

1. Чого немає на цій вулиці? (автобус, тролейбус, трамвай, стадіон, музей) 2. Чого немає в кіоску? (журнал, олівець) 3. Чого завтра не буде в клубі? (концерт) 4. Чого не було в буфеті? (сік, коктейль) 5. Чого немає в холодильнику? (сир, суп) 6. Чого ви не їсте вранці? (бутерброд, йогурт, гамбургер) 7. Чого ви не п'єте вранці? (чай) 8. Чого ви не їсте на обід? (борщ, рис, плов) 9. Біля чого стоїть студент? (університет, гуртожиток, парк, фонтан, смітник, стіл) 10. Доки у вас заняття? (понеділок, вівторок, грудень). 11. Чого ти не відчуваєш? (біль, смуток) 12. Кого ти не знаєш? (викладач, студент, лікар, водій, хлопець) 13. Звідки ви приїхали? (Київ, Харків, Севастополь, Узбекистан, Еквадор, Китай) 14. Чого немає у цій країні? (сніг, мороз, туман, вітер, холод).

Exercise 3. Give negative and positive answers to questions/Дайте негативні і позитивні відповіді на запитання.

Модель: У вас немає олівця?
У мене немає олівця.
У мене є олівець.

1. У вас немає журналу? 2. У вас немає конверта? 3. У вас немає словника? 4. У них немає телевізора? 5. У тебе немає зошита? 6. У них немає брата?

Exercise 4. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Модель: На цій вулиці немає кінотеатру?
На цій вулиці є кінотеатр.

1. У нашому місті немає стадіону? 2. У вашій квартирі немає телефону? 3. У нашому районі немає готелю? 4. У вас в кімнаті є стіл?

Exercise 5. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Модель: У вас є телефон?

У мене немає телефону.

1. У вас є словник? 2. У вас є фотоапарат? 3. У тебе є магнітофон? 4. У них є телевізор? 5. У неї є підручник? 6. У них є екзамен?

LESSON 28

Adjectives and possessive pronouns in the Genitive singular.

ТЕМА 28. Прикметники та присвійні займенники у родовому відмінку однини

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.

2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.

3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.

4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, А. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.

5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів підготовчого відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-т. Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. – 183с.

6. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Explanation of the topic/Пояснення теми

Possessive Pronouns in the Genitive case (singular)

Masculine ending -ого:

чий?(N.c.) - чийого?(G.c.)

мій - мого

твій - твого

його - його

наш - нашого

їхній - їхнього

Feminine endings -ї, -ої:

чия?(N.c.) - чиєї?(G.c.)

моя - моєї

твоя - твоєї

її - її

наша - нашої

ваша - вашої

їхня - їхньої

Neuter ending -ого:

чий?(N.c.) - чийого?(G.c.)

моє - мого

твоє - твого

наше - нашого

ваше - вашого

їхнє - їхнього

Adjectives in the Genitive case:

Masculine ending -ого

який?(N.c.) - якого?(G.c.)

новий - нового, добрий - доброго, великий - великого, білий - білого, синій - синього

Feminine endings - ої, - єї

яка?(N.c.) - якої?(G.c.)

стара - старої, погана - поганої, мала - малої, червона - червоної, чорна - чорної

Neuter ending - ого

яке?(N.c.) - якого?(G.c.)

гарне - гарного, чорне - чорного, зелене - зеленого, добре - доброго, велике - великого

2. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Put the words in parentheses in the genitive case. Write a sentence/ Поставте слова у дужках у родовому відмінку. Запишіть речення.

Зразок. Це зошит (мій друг). - Це зошит мого друга.

1. Це кімната (мій друг).
2. Це машина (твій тато).
3. Це фото (наш студент).
4. Це телефон (ваш брат).
5. Це ручка (мій лікар).

Exercise 2. Put the words in parentheses in the genitive case. Write a sentence/ Поставте слова у дужках у родовому відмінку. Запишіть речення.

1. Це сумка (моя подруга).
2. Це місто (твоя мами).
3. Це книжка (наша студентка).
4. Це комп'ютер (ваша сестри).
5. Це годинник (моя викладачка).

Exercise 3. Ask questions to the given sentences/Поставте питання до поданих речень.

1. Це група мого друга.
2. Це куртка моєї подруги.
3. Це будинок мого дядька.
4. Це фото моєї сім'ї.
5. Це велосипед моєї сестри.
6. Це машина мого тата.
7. Це кімната моїх друзів.
8. Це стіл мого викладача.

Exercise 4. Put the words in parentheses in the genitive case/ Поставте

слова у дужках у родовому відмінку.

1. У мене немає (червона ручка).
2. У мене немає (спортивний костюм).
3. У студента немає (залікова книжка).
4. Я не зробив (домашнє завдання).
5. Я не люблю (зелений чай).

Exercise 5. Put the words in parentheses in the genitive case/Поставте слова у дужках у родовому відмінку.

1. Це студенти (наш медичний університет).
2. Це декан (мій медичний (стоматологічний, фармацевтичний) факультет).
3. Це фото (моя дружня група).
4. Це книжка (моя добра подруга).
5. Це машина (твій новий друг).

LESSON 29

Numerals in the Genitive case. The question “How much?”

ТЕМА 29. Числівники у родовому відмінку. Питання «скільки?»

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Скільки студентів у вашій групі?
2. Скільки у вас братів?
3. Скільки у вас сестер?
4. Скільки студентів навчається у вашому університеті?
5. Скільки хлопців у вашій групі?
6. Скільки дівчат у вашій групі?
7. Скільки кімнат у вашому будинку (квартирі)?

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Скільки годин ви вчитеся кожний день?
2. Скільки годин ви спите?

3. Скільки місяців ви вивчаєте українську мову?
4. Скільки місяців ви живете у Львові?
5. Скільки занять ви маєте щодня?
6. Скільки часу ви готуєте домашнє завдання?
7. Скільки хвилин ви вивчаєте нові слова?

Exercise 3. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Зразок: Скільки студентів у групі?(10) - У групі 10 студентів.

1. Скільки у вас зошитів? (7).
2. Скільки у вас підручників? (8).
3. Скільки у тебе гривень? (50).
4. Скільки у нього доларів? (100).
5. Скільки у вас друзів?(багато, мало).
6. Скільки завдань ти зробив? (3).
7. Скільки парт в аудиторії? (15).

Exercise 4. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Скільки коштує хліб? (15 грн.)
2. Скільки коштує вода? (10 грн.)
3. Скільки коштує кава? (85 грн.)
4. Скільки коштують яблука? (20 грн.)
5. Скільки коштують цукерки? (150 грн.)
6. Скільки коштують ліки? (70 грн.)
7. Скільки коштує картопля? (12 грн.)

Exercise 5. Write down the phrase/Запишіть словосполучення.

1. 15 студент.
2. 2 лікар.
3. 5 друг.
4. 3 викладач.
5. 9 поверх.
6. 2 кімната.
7. 2 лекція.

LESSON 30

Prepositions after which the Genitive case is used. Biology is the science of life. Sections of biology.

ТЕМА 30. Прийменники, після яких вживається родовий відмінок. Біологія– наука про життя. Розділи біології

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. – Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.

6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. 384 с.

1. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Read the text/Прочитайте текст.

наука – science

організм – organism

рослина – plant

тварина – animal

клітина – cell

бактерія – bacteria

вірус – virus

Біологія – це наука про живі організми. Вона вивчає рослинні і тваринні організми.

Ботаніка – це наука про рослини.

Зоологія – це наука про тваринні організми.

Мікробіологія – це наука про бактерії.

Цитологія – це наука про клітини.

Вірусологія – це наука про віруси.

Complete the sentence/Закінчіть речення.

Ботаніка – це наука про ... .

Зоологія – це наука про ... .

Біологія – це ... .

Вірусологія – ... .

Мікробіологія – ... .

Цитологія – ... .

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

Зразок: Звідки ти прийшов? (магазин). – Я прийшов з магазину.

1. Звідки приїхав твій друг? (Ліван). 2. Звідки приїхала твоя подруга? (Індія).

3. Звідки приїхали твої друзі? (Польща). 4. Звідки ти прийшов? (бібліотека). 5.

Звідки прийшов викладач? (кафедра). 6. Звідки прийшов лікар? (лікарня). 7.

Звідки приїхав пацієнт? (місто Львів). 8. Звідки приїхали ваші друзі? (місто Тернопіль).

Exercise 3. Make a sentence from the given words/Складіть речення з поданих слів.

1. Сьогодні / я / йти / до / друг. 2. Ми / йти / до / декан. 3. Студенти / йти

/ до / викладач. 4. Друзі / йти / до / кінотеатр. 5. Пацієнт / йти / до / лікар.

6. Вчора / я / ходити / до / друзі. 7. Через / три / дні / я / піти / до /

лікарня. 8. Завтра / я / піти / до / аптека.

Exercise 4. Make a phrase with the preposition without/Складіть словосполучення з прийменником без (without).

Зразок: Чай, цукор. – Чай без цукру.

1. Торт, шоколад. 2. Піца, м'ясо. 3. Салат, цибуля. 4. Кава, молоко. 5. Хліб, масло.

Exercise 5. Remember the construction "after+G.c."/Запам'ятайте конструкцію "після + G.c."

Коли? Після + G.c.

М.: після екзамену, після заліку

Ф.: після пари, після лекції, після перерви

Н.: після заняття

Pl.: після пар, після лекцій, після занять

Exercise 6. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Коли буде перерва? (пара).
2. Коли буде практичне заняття? (лекція).
3. Коли ти будеш вдома? (екзамен).
4. Коли у вас будуть канікули? (екзамени).
5. Коли ти підеш в бібліотеку? (пара).
6. Коли ти підеш в спортзал? (пари).
7. Коли ти підеш додому? (лекція).

LESSON 31

Verbs of motion. Nouns in the Genitive case to express the direction of movement. The use of prepositions Куди – Звідки.

ТЕМА 31. Дієслова руху. Іменники у родовому відмінку для вираження напрямку руху. Вживання прийменників

КУДИ - ЗВІДКИ

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вивчаємо українську граматику. Частина 1 (місцевий, знахідний та давальний відмінки). Львів. - ЛНМУ, 2018.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. - 324 с.
3. Палінська О., Туркевич О. Крок 1. Українська мова як іноземна. Книга для студента (+ CD-ROM) / О. Палінська, О. Туркевич. Львів: Видавництво «Львівська політехніка», 2014. 104 с.
4. Силка А. Ukrainian Elementary. Українська мова для студентів-іноземців медичного профілю (з англійською мовою навчання). Суми, 2019.
5. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
6. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

Дієслова руху (Verbs of motion)

Дієслова одностороннього руху/Verbs of unidirectional motion (one-way)

їхати – to ride

летіти – to fly

йти –to go

бігти – to run

плисти – to swim

везти – to convey

вести – to lead

нести – to carry

Дієслова двостороннього руху/Verbs of multi-directional motion (two-way)

їздити – to ride

літати – to fly

ходити – to go

бігати – to run

плавати – to swim

возити – to convey

водити – to lead

носити - to carry

1. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Complete the sentences. Use the verbs/Складіть речення, використовуючи дієслова руху.

відійти – to go away

вийти – to go out

дійти – to reached

зайти – to come

обійти – to get around

перейти – to move

підійти – to come up

піти – to go

прийти – to come

пройти – to pass

увійти – to enter

Exercise 2. Read and remember /Прочитайте і запам'ятайте.

Летить – літак, пташка.

Йде – час, життя, фільм, лекція, людина.

Пливе – корабель, човен.

Їде – машина, поїзд, автобус, таксі.

Падає – сніг, дощ, листя.

Ходить – людина, тварина.

Exercise 3. Write the verbs of motion йти, ходити in Present Tense/Впишіть дієслова руху йти, ходити у формі теперішнього часу.

1. Ми кожного дня ... у бібліотеку.

2. На заняття з біології я ... щосереди.

3. Куди ти ...?

4. Максим ... до нас.

5. Вони щодня ... у басейн.

6. Сьогодні мої друзі ... у кіно.

Exercise 4. Write the verbs of motion їхати, їздити in Past Tense/Впишіть дієслова руху їхати, їздити у формі минулого часу.

1. Вчора Марія ... на екскурсію.

2. Куди ти ... відпочивати?

3. Влітку ми завжди ... додому.

4. Я ... в університет і зустрів Романа.

5. Щороку Наталя ... у Київ.

6. У той час, коли був сильний дощ, ми ... у таксі.

Exercise 5. Write the verbs of motion їхати/Впишіть дієслово їхати.

1. – Куди ти їдеш?

– Зараз у мене канікули. І я ... в Індію до батьків.

– Ти ... до них щороку?

– Так, я кожного літа ... до своїх батьків.

Куди? Where to? — Звідки? Where from?

до – to, з – from

до університету – з університету

до гуртожитку – з гуртожитку

до готелю – з готелю

до кімнати – з кімнати

до аудиторії – з аудиторії

до бібліотеки – з бібліотеки

до кафе – з кафе

на концерт – з концерту

на стадіон – з стадіону
на пошту – з пошти
на вулицю – з вулиці

Read/Читайте.

1. Це університет. Я йду до університету (в університет). Я вчуся в університеті.
2. Це банк. Я іду до банку (в банк). Я працюю в банку. 3. Це гуртожиток. Я іду до гуртожитку (в гуртожиток). Я живу в гуртожитку. 4. Це пошта. Я іду на пошту. Я був на пошті. 5. Це деканат. Я іду до деканату (в деканат). Я був в деканаті.

Звідки? — Куди?

For countries:

M. – endings -y, -ю

F. – endings -и, -ї

до Лівану – з Лівану
до Єгипту – з Єгипту
до Еквадору – з Еквадору
до України – з України
до Канади – з Канади
до Палестини – з Палестини
до Індії – з Індії
до Гани – з Гани
до Нігерії – з Нігерії
до Замбії – із Замбії
до Йорданія – з Йорданії
до Польщі – з Польщі
до Туреччини – з Туреччини
до Марокко – з Марокко

For cities:

M. – endings -а, -я

F. – endings -и, -і

до Львова – зі Львова
до Тернополя – з Тернополя
до Києва – з Києва
до Харкова – з Харкова
до Івано-франківська – з Івано-Франківська
до Одеси – з Одеси
до Вінниці – з Вінниці

Task: write where your friends came from/ Завдання: напишіть звідки приїхали ваші друзі.

LESSON 32

Nouns, adjectives and pronouns in the Genitive Plural.

History of medicine

ТЕМА 32. Іменники, прикметники та займенники у родовому відмінку множини. Історія медицини

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Вальченко І.В. Ласкаво просимо!: навч посібник української мови для іноземних студентів: у 2 х ч. /І. В. Вальченко. Я. М. Прилуцька; Харків: ХНАМГ, 2011. Частина 1. 386 с.
2. Зайченко Н.Ф., Воробйова С.А. Практичний курс української мови для студентів-іноземців: усне мовлення. К.: Знання України, 2017. 324 с.
3. Майданюк І.З., Лазарчук Л.Ю. Українська мова. Збірник вправ і завдань (робочий зошит для студентів-іноземців): Частина 1. Тернопіль: Мандрівець, 2005. 120 с.
4. Макарова Г. І. Let's Speak Ukrainian (Розмовляємо українською): у 3 кн. / Г. І. Макарова, Л. М. Паламар, Н. К. Присяжнюк. К.: Фірма «ІНКОС», 2011. 221 с.
5. Практичний курс української мови: методичні розробки для іноземних студентів
студентів підготовчого
відділення / Укладачі: О.С. Іванців, І.В. Чикайло; Львів. нац. мед. ун-
т. Львів : Вид-во ЛНМУ, 2012. 183с.
6. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. К.: Медична книга, 2019. 456 с.
7. Чистякова А.Б та ін. Українська мова для іноземців: Підручник для іноземних студентів вищих навчальних закладів /А.Б. Чистякова, Л.І. Селіверстова, Т.М. Лагута. Харків: Вид-во «ІНДУСТРІЯ», 2008. - 384 с.

Memorize/Запам'ятайте!

Nouns in the Genitive Plural:

студент – студентів
викладач – викладачів
лікар – лікарів
зошит – зошитів
пацієнт – пацієнтів
брат – братів
день – днів
тиждень – тижнів
місяць – місяців
рік – років
хлопець – хлопців
люди – людей
діти – дітей
гроші – грошей
ліки - ліків
пара – пар
лекція – лекцій
кімната – кімнат
лікарня – лікарень
аптека – аптек
книжка - книжок
ручка – ручок
дівчата – дівчат
сестра – сестер
країна – країн
вулиця – вулиць
питання – питань

речення – речень

заняття – занять

1. Tasks and exercises/Завдання та вправи

Exercise 1. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. У вашій країні багато великих міст?
2. У вашому місті багато гарних вулиць?
3. На цій вулиці багато високих будинків?
4. У вас багато знайомих студентів в університеті?
5. У вашого друга багато братів і сестер?

Exercise 2. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Скільки медичних книг у вас вдома?
2. Скільки іноземних мов ви знаєте?
3. Скільки нових студентів вчиться у вашій групі?
4. Скільки факультетів у вашому університеті?
5. Скільки предметів ви вивчаєте на першому курсі?

Exercise 3. Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. У вас є комп'ютер?
2. У нього є телефон?
3. Сьогодні у вас була лекція з анатомії?
4. У вас є нові друзі в Україні?
5. У вас є сьогодні залік?

Task. Read the text and dictionary to text/Завдання. Прочитайте текст і словник до тексту.

Dictionary to text/Словник до тексту:

анато́мо - топографічний вступ – anatomical and topographical introduction

вивих – dislocation

виразка шлунку – stomach ulcer

гнійні запалення – suppurative inflammation

дослідник – researcher

жовтяниця – jaundice

застосування – use

зберігання – preservation

Київська Русь – Kyivan Rus

менінгіт – meningitis

могутній покровитель – powerful patron

отрута – toxicant

пацієнт – patient

переїжджати – to flit

перелом – fracture

підшкірна клітковина – subcutaneous tissue

практик – practices

прогресивні погляди – progressive views

протиотрута – antidote

пухлина – tumor

різноманітний – multiform

рослинне, тваринне, мінеральне походження – vegetable, animal, mineral origin

симптом – diagnostic

холера – cholera

чума – pestilence

АВІЦЕННА

Абу Алі Ібн-Сіна (980–1037), який відомий в Європі під іменем

Авіценна, народився і Персії (територія нинішнього Узбекистану). Він є одним із найбільш видатних дослідників і практиків в історії медицини.

Медичною наукою зацікавився ще в дитинстві, читав книги, провідував хворих і дуже швидко здобув визнання у широких колах. Його пацієнтами були не лише відомі правителі, а й прості люди. Через незалежний характер і прогресивні погляди змушений був часто переїжджати, аж поки не знайшов могутнього покровителя – правителя Гамадана. У цьому місті Авіценна проживав до кінця життя.

Авіценна – автор великої кількості праць з філософії та медицини. Всі вони написані арабською мовою, тому не одразу стали відомим в Європі.

У 12 столітті було перекладено основну працю Авіценни "Канон лікарської науки", яка є однією із найзнаменитіших книг в історії медицини. Це справжня медична енциклопедія, в котрій описано все, що стосується здоров'я і хвороб людини. Тому вона стала настільною книгою лікарів. Після винайдення друкарства "Канон" був надрукований в числі перших книг і став основним підручником, за яким вивчали медицину в університетах країн Європи та Азії. Авіценна був відомий і в Київській Русі.

"Канон лікарської науки" – праця, яка складається з п'яти книг. Перша з них присвячена питанням теоретичної медицини. Авіценна дає визначення медицини, розповідає про хвороби, шляхи збереження здоров'я та способи лікування.

Друга книга присвячена вченню про ліки, їх походження та застосування. Подано 811 засобів рослинного, тваринного та мінерального походження з вказівками щодо їх дії, застосування та зберігання.

Найбільшою за обсягом є третя книга, в якій описано хвороби та їх лікування. Кожен розділ супроводжується анатомо-топографічним вступом.

У четвертій книзі автор розповідає про особливості лікування вивихів та переломів, описує пухлини та гнійні запалення підшкірної клітковини.

П'ята книга присвячена "складним лікам, а також отрутам і протиотрутам.

Пропоновані Авіценною лікарські засоби є досить різноманітними, багато з них увійшли в наукову фармакологію. Він першим описав чуму, холера, жовтяницю, проаналізував причини, симптоми і способи лікування менінгіту, виразки шлунка і багато інших хвороб.

Answer the questions/Дайте відповіді на запитання.

1. Хто такий Авіценна?
2. Де він народився?
3. Якою мовою Авіценна писав свої книги?
4. Яка книга Авіценни є найзнаменитішою в історії медицини?
5. Про що книга Авіценни "Канон лікарської науки"?
6. Скільки книг має "Канон"?
7. Про що розповідається в кожній книзі "Канону"?
8. Які хвороби Авіценна описав першим?

THEMATIC PLAN

**of tasks for self study in the Ukrainian language for foreign
1st year of the 1st semester of the English-language department of the
specialty 222 «Medicine»**

№	TOPIC	Number of
---	-------	-----------

		hours
	<i>Submodule 1. Introductory phonetic-grammar course</i>	
1	Alphabet of the Ukrainian language. Printed and written letters. Vowels and consonants. Noun. Acquaintance. Words of etiquette	2
2	Noun. Genus of nouns. Intonation in a simple sentence. Acquaintance. People and things around as.	2
3	Personal pronouns. Sentences with question words «Хто?», «Що?», «Де?». Orthoepy and spelling of the Ukrainian language. Hissing consonants. Noun number. Parts of the body.	2
4	Double pronunciation of sounds. Conjunctions in a phrase and a simple sentence. Personal pronouns. Vocative. My family. Kind of activity	2
5	Personal pronouns. Conjunctions in a phrase and a simple sentence. Vocative. Kind of activity. My audience.	2
6	Possessive and interrogative pronouns. Flat. House. My room.	2
7	Prepositions. Gender and number. Food. Dimensions. Colors. Traits. My friend.	2
8	Verb. Infinitive. The 1 st conjugation. Present tense.	2
9	Verb. The 2 nd conjugation. Present tense. Imperative verb. Days of the week. My work week	2
10	The Possessive case of noun. Weather. Phenomena of nature.	2
11	Conjugation of verbs with the suffix – ува (- юва). Past tense verbs. We buy medicine. Verb “БУТИ”. The Future tense of the verb. My day off	2
12	Adverb as a part of speech that characterizes an action. Categories of adverbs by meaning. Season	2
13	Nouns and personal pronouns in the singular. Temperament and professional activity	2
14	Adjectives and possessive pronouns in the Possessive case singular. Doctor, society, state.	2
15	Verb. Imperfect and perfect form of the verb. The meaning and use of verbs with the particle -ся, -сь. Home and life. Rental housing. Utilities.	2
16	Verbs of motion <i>іти, їхати</i> . Means of transport. .	2
17	Verbs of motion <i>ходити, їдуть</i> and their use. At the airport. At the station.	2
18	Accusative case of direction	2
19	Nouns in the Locative singular to indicate the place of action. Use the prepositions У, В, НА. In town. In the store, in the market, in the supermarket.	2
20	Nouns in the Locative plural. At the university.	2
21	Adjectives and possessive pronouns in the Locative case. Clothes, shoes. In a clothing and footwear store. Using the Locative case for the expression of time (hours, months). Months.	2
22	Using the Locative case for the expression of time (hours, months). Months.	2
23	Noun in the Genitive case to indicate belonging. Kyiv is a capital of	2

	Ukraine.	
24	Nouns and personal pronouns in the Genitive case. At the doctor.	2
25	Use of the Genitive case after negation. Holidays and traditions in Ukraine.	2
26	Expression of distance and direction of movement in the Genitive and Accusative cases. Travel.	2
27	The ending of masculine singular nouns in the Genitive case.	2
28	Adjectives and possessive pronouns in the Genitive singular.	2
29	Numerals in the Genitive case. The question “How much?”	2
30	Prepositions after which the Genitive case is used. Biology is the science of life. Sections of biology.	2
31	Verbs of motion. Nouns in the Genitive case to express the direction of movement. The use of prepositions Куди – Звідки.	2
32	Nouns, adjectives and pronouns in the Genitive Plural. History of medicine.	2
	Total	64